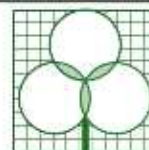

NYÍREGYHÁZA SÓSTÓI PARKERDŐ KÖZJÓLÉTI FEJLESZTÉSI TERVE

- 2006 -

MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY

MgSzH Központ
Erdészeti Igazgatóság
Regionális és Zöldövezeti
Tervező Osztály
Balatonfüred Erdész köz 2.

**NYÍREGYHÁZA SÓSTÓI PARKERDŐ
KÖZJÓLÉTI FEJLESZTÉSI TERVE**

2 0 0 6

Tervező: Kalincsák Péter

Osztályvezető: Czirok István

Balatonfüred, 2007. Május

TARTALOMJEGYZÉK

1. ELŐZMÉNYEK
2. A FEJLESZÉSI CÉL MEGHATÁROZÁSA
3. VIZSGÁLATOK
 - 3.1. A Sóstói erdő
 - 3.1.1. Múltja
 - 3.1.2. Parkerdő története
 - 3.2. Természeti adottságok
 - 3.2.1. Domborzat
 - 3.2.2. Éghajlat
 - 3.2.3. Vízrajz
 - 3.2.4. Talajok
 - 3.2.5. Növényföldrajzi jellemzés
 - 3.3. A Sóstói erdő fekvése
 - 3.3.1. Megközelítése
 - 3.3.2. Környezete
 - 3.4. A Sóstói erdő védettsége
 - 3.4.1. Természeti értékei
 - 3.5. Tulajdoni viszonyok megoszlása, a tervezési terület lehatárolása
 - 3.6. Az erdőállomány vizsgálat
 - 3.6.1. A tervezési terület állományainak vizsgálata
 - 3.7. A Sóstói erdő közjóléti feltártsága
 - 3.7.1. Tömegközlekedés
 - 3.7.2. Kerékpáros közlekedés
 - 3.7.3. Sétautak
 - 3.8. A közjóléti berendezések vizsgálata
 - 3.8.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő közjóléti létesítmények, berendezések
 - 3.8.2. Önkormányzati kezelésben lévő közjóléti létesítmények és berendezések
4. FEJLESZTÉSI TERV
 - 4.1. Területfelhasználási program
 - 4.2. Közlekedés fejlesztése
 - 4.2.1. Meglévő (keleti) kerékpárút
 - 4.2.2. Tervezett (nyugati) kerékpárút
 - 4.2.3. Gyalogút az Állatotthonhoz
 - 4.3. Területfejlesztés
 - 4.3.1. Tájékoztató, nevelés
 - 4.3.1.1. Tanösvény (gyermekeknek)
 - 4.3.1.2. Tanösvény (minden korosztály számára)
 - 4.3.1.3. Ismertető táblák a kisvasúti megálló környékén
 - 4.3.1.4. Térképes tájékoztató táblák
 - 4.3.2. Tervezett növénykezelési és műszaki munkálatok
 - 4.3.2.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő területek
 - 4.3.2.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő területek

- 4.4. Erdőállomány fejlesztési irányelvek
- 4.5. Az erdőállomány kezelés közjóléti szabályozási előírásai
- 4.6. A közjóléti létesítmények fenntartása, kezelése
- 4.7. Talajelőkészítési, növénykezelési és –ápolási munkák előírásai
- 5. INTÉZKEDÉSI, ÜTEMEZÉSI JAVASLAT
 - 5.1. Anyagi erőforrások
 - 5.2. Személyi és eszközigények
 - 5.3. Ütemezési javaslat
- 6. MENNYISÉGI KIMUTATÁS ÉS KÖLTSÉGBECSLÉS
 - 6.1. Mennyiségi kimutatás
 - 6.2. Tervezői költségbecslés
 - 6.2.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő területek fejlesztésének költségei
 - 6.2.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő területek fejlesztésének költségei
 - 6.3.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő berendezések felújításának költségei
 - 6.3.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő berendezések felújításának költségei
 - 6.4. Fenntartási költségek becslése
 - 6.4.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő területek kezelésének és a közjóléti berendezések fenntartásának éves költségbecslése
 - 6.4.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő területek kezelésének és a közjóléti berendezések fenntartásának éves költségbecslése

Felhasznált irodalom

MELLÉKLETEK:

- 1. sz. melléklet: Tanösvény (gyermekeknek) javasolt állomáshelyei
- 2. sz. melléklet: Tanösvény (minden korosztály számára) javasolt állomáshelyei
- 3. sz. melléklet: Javasolt ismertető táblák
- 4. sz. melléklet: Emlékeztető
- 5. sz. melléklet: Tulajdoni lap és térkép másolatok
- 6. sz. melléklet: Közjóléti berendezések ajánlati rajzai

TÉRKÉPMELLÉKLETEK:

NYÍREGYHÁZA SÓSTÓI PARKERDŐ KÖZJÓLÉTI FEJLESZTÉSI TERVE

MEGLEVŐ ÁLLAPOT	VIII-137/1	M = 1 : 10 000
TERVTÉRKÉP	VIII-137/2	M = 1 : 10 000

1. ELŐZMÉNYEK

A Nyírerdő ZRt. (továbbiakban Kedvezményezett) 2005. tavaszán levélben ke-reste meg a Hajdú-Bihar Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóság jogelődjét (Ál-lami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatósága, továbbiakban Igazgatóság) a Sóstói parkerdő hosszú távú fejlesztési tervének elkészítésével kapcsolatban.

A Kedvezményezett az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóság Regionális és Zöldövezeti Tervező Osztály jogelődjét (Állami Erdészeti Szolgálat Térségfej-lesztési és Zöldövezet Tervező Iroda továbbiakban Iroda) kérné fel a terv elkészí-tésére, mivel a 2005. végéig érvényben lévő fejlesztési tervet is a Balatonfüredi Iroda készítette, Pilisi Állami Erdőgazdaság Zöldövezet Tervező Iroda néven.

Az Igazgatóság 2005. decemberében megbízta Irodánkat a parkerdő közjóléti fejlesztési tervének elkészítésével.

A terv előkészítő munkálatai 2006. nyarán kezdődtek meg. Az Igazgatóság ren-delkezésünkre bocsátotta a tervezési terület erdészeti üzemtervi térképét és adat-állományát. A Körzeti Földhivataltól beszereztük az érintett földrészek hitele-sítés nélküli tulajdoni lap másolatait és ingatlannyilvántartási adatait.

A helyszíneléseket 2006. szeptemberében kezdtük meg. A Nyíregyházi Erdészet képviselőivel helyszíni bejárást végeztünk, amely során felmértük az adottságo-kat, egyeztettük a fejlesztési lehetőségeket, azok főbb pontjait.

A terepi munkák során megismertük és figyelemmel kísértük a Kedvezményezett folyamatosan zajló fejlesztési munkáit és számba vettük eredményét.

A tervezési munkálatok során egyeztettünk az Igazgatósággal és a terület déli és északi részét kezelő Városüzemeltetési KHT-gal.

Felvettük a kapcsolatot és megismertük az Önkormányzat elképzeléseit, egyezte-téseket folytattunk helyi civil szervezetekkel.

A tervezési munkálatok 2007. tavaszán folytatódtak, mely során felmértük az időközben történt fejlesztéseket.

2007. május 25-én tervegyeztető zárótárgyalást tartottunk. A terv az egyeztetése-ken és a zárótárgyaláson elhangzottak figyelembe vételével került dokumentálás-ra.

2. A FEJLESZÉSI CÉL MEGHATÁROZÁSA

A Sóstói erdőt méltán nevezik az itt élők a város tüdejének, gyöngyszemének. Szívesen keresik fel fiatalok, idősek, sportolni, pihenni vágyók vagy csak egy séta kedvéért.

A helyszínelések és egyeztetések során rövid időn belül nyilvánvalóvá vált, hogy az erdőtömb sorsát minden érintett szervezet és a lakosság is szívügyének tekinti.

Az erdőtömb területe még 80 évvel ezelőtt is meghaladta az 500 hektárt, a mai 371 hektáros erdőterülettel szemben, ám ebből is alig több mint 320 ha, amely „közvetlenül” a köz javát szolgálja.

A parkerdő jövőjének szempontjából elsődleges cél az erdőterület csökkenésének megállítása, sőt fel kell kutatni azokat a területeket, amelyek kapcsolódnak a mai erdőtömbhöz és lehetőség nyílik az erdőtelepítésre.

A változó társadalmi igények egyre nagyobb terhelést jelentenek a zöldterületre. Fejlesztési tervünk javaslatokat tesz a változó és növekvő igények kielégítésére, szem előtt tartva azt, hogy a Sóstói erdő a Nyírség egyik, Nyíregyházának pedig kétségtelenül a legértékesebb növénytársulása.

A pihenni, sportolni vágyókat azokra a területekre kell koncentrálni, amelyek már évek óta szolgálják a közjólétet. Ezeket a feltárt, berendezésekkel ellátott területeket kell a mai kor igényeit kielégítő módon fejleszteni és fenntartani. Emellett az egyre növekvő tömegbázis miatt, további kevésbé feltárt és egyben kevésbé érzékeny területekre irányítani a látogatókat, megóvva az erdőtömb legértékesebb területeit.

Napjainkra, amikor a természetes környezetet egyre nagyobb károsító terhelések érik, megnövekszik a jelentősége a természet megismerését és megvédését szolgáló környezeti nevelésnek. Ennek a programnak legjobb oktatóterme maga az erdő. Ezért támogatni kell azokat a kezdeményezéseket, melyek a szabadidős tevékenységeknek ezt a környezetet alig terhelő ágát erősítik.

Jól ismerte fel az erdőgazdálkodó, hogy jelentős szerepet vállalhat az ifjúság természetközpontú tudatformálásában azzal, hogy a Sóstói parkerdőben olyan létesítményeket valósít meg, amelyek az idelátogatók pihenését túlmenően egyben környezettudatos nevelésüket is szolgálja.

3. VIZSGÁLATOK

3.1. A Sóstói erdő

3.1.1. Múltja

Ismereteink szerint, egykor az Alföld legnagyobb részét erdők, jórészt tölgyesek borították. Mindezekből mára alig maradt fenn néhány terület. Azok az alföldi erdőmaradványok, amelyek bizonyíthatóan az egykori ősi növényzet fennmaradt tagjai, már csak rendkívül felaprózottan, szigetszerűen fordulnak elő.

Minden darabjuk hatalmas értéket képvisel, élő emléke a hajdani viszonyoknak, amely őseinket fogadta.

A nyíregyházi Sóstói erdő egyike a legértékesebb alföldi tölgyes maradványoknak. Az erdőről szóló legrégebbi adat az 1426. évből ismert. Ebben az időben az erdő és a város mai területe is a Báthory család birtoka volt.

Térképi ábrázolása az 1784. évből a bécsi levéltárból származó térképen ismert.

Az erdő keletkezéséhez érdekes legenda fűződik: vagy kétszáz esztendeje az idejét és pénzét Bécsben mulató földesúr megneszelte, hogy Nyíregyházán magasra szökkent a mák ára. Megírta ispánjának, hogy vessen be azonnal ezer holdat mákkal. Egy év múlva derült csak ki, hogy a levélben ékezet nélkül szerepelt az elvetendő mag, így a derék ispán makkal ültette be az ezer holdat. Így keletkezett egy tollhibából a Nyírség egyik legszebb erdeje, a nyíregyházi erdő.

Területi változások

Az erdő területe az elmúlt évszázadok során fokozatosan csökkent. 1774-ben még 588 hektár, 1924-ben 520 ha, 1936-ban pedig csak 464 ha volt az erdő területe.

Az 1978-ban készült erdészeti üzemterv szerint pedig mindössze 375 hektár. A zsugorodás oka a város terjeszkedése.

Számos intézmény létesült erdőterületen az elmúlt majd 200 évben.

A teljesség igénye nélkül ilyenek pl.:

Svájci lak	- 170 éve épült
Krúdy szálló	- 1911
Sóstófürdő parkja	- 1912
Termálfürdő	- 1957
Tanárképző Főiskola	- 1962
Szanatórium	- 1964
Sóstófürdő vasútállomás	- 1971
Vidámpark	- 1972
Múzeumfalv	- 1972

Jelenlegi állapot szerint a Sóstói erdőtömb területe: 371 ha.

A területi változások alakulásával kapcsolatos pozitív elmozdulás is várható a közeljövőben. A szennyvíztisztító által használt, már felhagyott 17, 18, 145 és

146 erdőtagok által határolt területek rekultiválása, erdőtelepítése révén az erdő-tömb jelentős területtel (~ 20-25 ha) bővílhet.

3.1.2. Parkerdő története

A Sóstói erdő közjóléti feltárása 1974-ben indult meg. A Felsőtisza Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság (FEFAG – a mai Nyírerdő ZRt. elődje) által készített „Nyíregyháza Sóstói parkerdő távlati terve, 1974-1990” alapján folyamatos fejlesztés valósult meg. Ennek során a parkerdő leglátogatottabb részeire erdei bútor garnitúrák, esőházak, szalonnasütők kerültek, hozzávezető sétautak is kiépültek. A kilátó, erdei játszótér és tornapálya kialakításával majális ház építésével az erdő alkalmassá vált a közjóléti funkció betöltésére.

Az erdő déli részére a FEFAG 1985-ben, északi részére 1987-ben készített kiegészítő fejlesztési és kiviteli tervet. Ezek alapján fejlesztette a parkerdőt és gondoskodott a létesítmények fenntartásáról.

3.2. Természeti adottságok

3.2.1. Domborzat

A Nyírség, félig kötött futóhomokkal, lösszel és löszös homokkal fedett hordalékkúp-síkság, amely enyhén É felé lejt. Felszínének kialakulása a pliocén kor második felére tehető, amikor a pannóniai bel tó e területről visszahúzódott. Feltöltődésében a környező hegyekből lefutó patakok és folyók nagy mennyiségű törmelékkel fedték be az üledéket, létrehozva az ország legnagyobb törmelékkúp-ját.

A víz feltöltő, majd erodáló munkáját a szél folytatta, részben löszet telepített a felszínre, részben szélbarázdákat mélyítve a homokba, kialakította a táj mai geológiai adottságait.

A Sóstói erdőre is a löszös homok jellemző, ami az egész erdőgazdasági táj legnagyobb geológiai képződménye.

Az erdő-tömb egyik fele a folyók által feltöltött, nagyjából sík részre esik, másik felén É-D irányú deflációs szélbarázdák tagolják a felszínt. Az így kialakított hullámos felszín legmarkánsabban a 20, 22, 23, 24-es és az 5, 6, 11, 12-es tagok területén jelenik meg.

A szelíd hullámú buckák mélyebb laposokat rejtve tagolják a felszínt. A századfordulóig e laposok szinte egész nyáron őrizték a tavasszal összefolyó vizet. A legnagyobb vízállások emlékét a területek népi elnevezése őrzi: pl. Kenderáztató, Hosszú-lapos stb.

A szél felszínalakító munkája nyomán formálódott a Sóstó őse is egy posztglaciális ősfolyóvölgy mederszakaszán. Alakját az idők folyamán sokszor változtatta. Jelenleg 9,1 ha területű, két részre osztott vízfelület, amely egy régi mocsár maradványa. Táplálója korábban kizárólag a talaj és csapadékvíz volt, ma már mesterséges vízutánpótlás szükséges a megfelelő vízszint tartására.

3.2.2. Éghajlat

A Nyírség az ország legszárazabb területei közé tartozik.

Évi átlagos csapadékösszeg 576 mm, amely az elmúlt 100 év alatt 60 mm-rel csökkent.

Az éghajlat jellemzően mérsékelt meleg, száraz.

A napfényes órák száma 1950 – 2000 óra közötti, az évi középhőmérséklet 9,5 – 9,6 °C.

A terület uralkodó széliránya É-i és ÉK-i.

3.2.3. Vízrajz

A Nyírség e területeinek csapadékvizeit ma már a Lónyai főcsatorna fogadja be. Korábban a Nyírségben a dombok közötti mélyfekvésű területeken rengeteg természetes tó, vízállásos terület volt, melyek évezredek alatt alakultak ki: a lecsapolások előtt, a század elején a Nyírség még az ezer tó vidéke volt.

A társadalmi igények – több termőterület, nagyobb biztonság, úthálózat építése stb. – kikényszerítették a területek lecsapolását, mely munkák során szinte minden mélyedésből csatornák (un. szivárgók) építésével kiveztették a vizet, s a tórendszereket a völgyekben épített gyűjtőcsatornákkal – a jelenlegi főfolyásokkal, folyásokkal – kötötték össze, s csapolták le. Ez a nagy munka az 1940-es években fejeződött be, melynek eredményeképpen az állóvizekben gazdag Nyírség területén csak néhány viszonylagosan állandó jellegű tó maradt, azonban aszályosabb években ezeket is a kiszáradás fenyegeti.

A lecsapolások következményeképp, időben eltolódva, a Nyírség talajvízszintje is jelentősen, több méterrel lesüllyedt. A dombhátak termőképessége a lesüllyedt talajvízszint hatására erősen lecsökkent. Ebből adódóan jelentős területek nyérése mellett, más magasabban fekvő területek „vesztek” el, ugyanannak a tájat és a természetet átalakító beavatkozásnak a hatására.

3.2.4. Talajok

A Nyírségi homokvidék az ország legnagyobb összefüggő homokterülete. A talajképző kőzet a homok, de a laposokban az iszapos homok, kissé agyagos homok is jellemző. A felszínen sehol nem található lösz, az csak mélyebb rétegekben található meg, a ráakódott homok miatt.

A Sóstói erdő területén túlnyomó részben a humuszos homok és ezek kombinációi fordulnak elő. A humuszréteg ezeknél a talajtípusoknál sekély vagy közép mély. A terület nyugati szegélyén lévő mélyebb területeken típusos réti talaj megjelenése is előfordul. Rozsdabarna erdőtalajt egyetlen erdőrésztletben határoztak meg.

3.2.5. Növényföldrajzi jellemzés

A kistáj teljes terjedelmében az Alföld flóraidék (Eupannonicum) Nyírség flórajárásába (Nyírségense) tartozik.

A táj őshonos fafajai: kocsányos tölgy, mezei juhar, korai juhar, tatárjuhar, mezei szil, vénic szil, gyertyán, magas kőris, mézgás éger, törékeny fűz, fehér nyár, szürke nyár, nyír. A fenyők között nincs őshonos faj, tájjellemző a boróka hiánya.

A Sóstói erdőt valaha az alábbi fás növényegyüttesek alkották:

Bokorfüzes	(Salicetum triandrae)
Fűz-nyár ligeterdő	(Salicetum albae - fragilis)
Tölgy-kőris-szil ligeterdő	(Fraxino pannonicae - Ulmetum)
Gyertyános-kocsányos tölgyes	(Querco robori - Carpinetum)
Homoki tölgyes	(Festuco rupicolae - Quercetum roboris)
Gyöngyvirágos tölgyes	(Convallario - Quercetum roboris)

A környezeti feltételek változásának (erdőirtásos szántó és legelőnyerés; a város terjeszkedése, a nyomvonalas létesítmények – út, vasút- kiépülése; a vadaspark létesítése, a rekreációs terhelés növekedése; az intenzív erdőgazdálkodási módok meghonosodása; a talajvízszint süllyedése; az elmúlt évek légköri szárazodása) hatására a Sóstói-erdőből egyes növénytársulások átalakultak vagy eltűntek.

Az élőhely átalakulását számos ritka növény nem heverte ki és számos – ma már védett, fokozottan védett – növény tűnt el az erdőből a XX. sz. folyamán: többek között réti kardvirág, homoki nőszirm, nagy ezerjófű, békakonty, tavaszi hérics, gyapjas csüdfű, változó gurgolya, magyar nőszirm (ez utóbbiból egy példány előkerült).

3.3. A Sóstói erdő fekvése

Az erdő Magyarország kistájainak katasztere alapján az Alföld nagytájban, Nyírség középtájon belül a Közép-Nyírség kistájban fekszik.

A teljes erdőtömb Nyíregyháza község közigazgatási területéhez tartozik. Az északi (6. és 7. tagok) és a déli (20 és 22 tagok) erdőrészelei a belterületen találhatóak, a tervezési terület további erdei külterületen fekszenek.

Az erdőtömb a több mint 120 ezer lakost számláló város északi részén terül el. Óvja a várost az uralkodó északi szélről és összekapcsolja azt Sóstóhegy lakott területével.

3.3.1. Megközelítése

Nyíregyháza központjából a belvárost keretező körútról az északi irányba sugárútszerűen haladó utakról érhetjük el az erdőt közúton: Nyírszőlős felé (Vasvári P

– Kótaji út), Sóstógyógyfürdő felé (Sóstói út) ill. Sóstóhegy felé (Korányi Frigyes út). A Sóstói út (amely kettészeli az erdőtömböt) mentén kerékpárút halad.

Tömegközlekedés: valamennyi úton autóbuszjáratok közlekednek. Vasúti közlekedés szempontjából a Nyíregyháza-Záhony vasútvonal jöhet számításba, bár ennek csak Nyíregyházán és Sóstóhegyen van állomása.

Azonban a Nyíregyházától Dombrádig közlekedő (Nyírvidéki Kisvasút) keskeny nyomtávú vasútvonal igénybevétele az erdő északi részére a parkerdő szegélyéig eljuthatunk.

3.3.2. Környezete

A fejezetben röviden összefoglaljuk az erdőtömb területi elhelyezkedéséből adódó, a közjóléti fejlesztés szempontjából fontos jellegzetességeket, látnivalókat.

A parkerdő közvetlen környezetében több olyan létesítmény található, amely kuriózum a térségben (az országban is hatalmas népszerűségnek örvend és jelentős forgalommal bír).

Térképes tájékoztató tábla az Állatparknál

A 9,5 hektár területű két részre osztott, sós vizű szikes tónak már Mátyás Király korában is gyógyerőt tulajdonítottak és Igrice néven ismerték.

Az 1800-as évek elejétől működik Sóstón **Gyógyfürdő**, amely az oldott sókban gazdag termálvízre épült. Az 1950-es évektől új fordulatot vett a szikes tóra épü-

lő gyógyturizmus, amikor 50 °C-os hévizet fedeztek fel a föld alatt. Ma a természetes tóban a Tófürdőben ill. a Parkfürdőben kialakított medencékben van lehetőség a szabadidő eltöltésére.

A Sóstói erdő középső harmadában (Sóstói, Kemecsei út és Blaha Lujza sétány által határolt háromszögben) kialakított **Állatpark** országosan elismert vadaspark. 24 hektáros területével a legnagyobb állatkert az országban, vidéken itt található a legtöbb faj (300) és a legtöbb egyed (mintegy 3.500). Az erdőállományt szinte érintetlenül hagyva természetes környezetben mutatják be az állatokat az év minden napján, amellyel évi 300 ezer vendéget vonzanak.

Az erdőtömb északnyugati részén található a régió egyetlen **Szabadtéri Múzeuma**, amely 1979 óta várja a látogatókat. Egységes keretbe foglalva ismerkedhetnek meg a látogatók e táj sokszínű népi építészetével, lakáskultúrájával. A 7,5 hektáron kiépült faluközpontban rendezvények, kiállítások fogadják a látogatókat április 1 – október 31-ig.

A Múzeumfaló térképe a bejáratnál

Valamennyi létesítmény jelentős parkoló kapacitással rendelkezik, ezek mellett a Vadaspark bejáratánál lévő ingyenes parkolót a látogatási csúcsok pufferolása érdekében nagyméretűre méretezték.

Az erdő déli határán található a **Nyíregyházi Főiskola**. A Főiskolán többek között a Természettudományi Főiskolai Kar is működik, amelyen a természeti tanulmányok mellett Testnevelés és Sporttudományi képzés is folyik. Talán ennek is köszönhető, hogy a déli erdőrészek sétaújtait a nap minden szakában sétálók, futók lepik el. A Főiskola mellett egy dendrológiai gyűjteményt alakítottak ki (20 G erdőrészlet).

Az erdő nyugati peremén hozták létre az Állatbarát Alapítvány **Állatotthonát**, amely minden nap nyitva van és lehetőség nyílik kistestű háziállatokkal való ismerkedésre.

Az erdő nyugati peremén található a **szennyvíztisztító telep**, amelynek szikkasztóit a 146-os erdőtag északi és a 18-as erdőtag nyugati szomszédságában alakították ki.

Ezekon kívül olyan létesítmények találhatók az erdőtömb területén belül, amelyek az erdő megléte miatt létesülhettek. Legjelentősebb a 24-es erdőtag közepén a Sóstói út mellett 1926-ban létrehozott **Tudószanatórium** ill. számos a természetes környezetet nyújtó Panzió jött létre.

3.4. A Sóstói erdő védettsége

A Sóstói erdő egyike a legértékesebb alföldi tölgyes erdőmaradványoknak. Az elmúlt 200 évben erre sokan felhívták a figyelmet, azonban törvényes védelmet csak a közelmúltban kapott.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.08.) Korm.rendelet alapján a Sóstói erdőt a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekhez sorolták.

A 45/2006. (XII.08.) KvVM rendelet 3. számú melléklete szerint, az alábbi földrészletek tartoznak a Natura 2000 területekhez:

Sóstói-erdő (HUHN 20109)

Nyíregyháza 0102/23; 0104/4; 0106; 0286; 0288

Az erdőtömb helyi védetté nyilvánítása már évek óta húzódik. Legutóbbi információink szerint, 2007. őszén esély van az erdőtömb védetté nyilvánítására.

3.4.1. Természeti értékei

A 3.2.5. fejezetben már utaltunk arra, hogy a Sóstói erdő számos értékes eleme eltűnt az elmúlt évszázad során. A továbbiakban a teljesség igénye nélkül számbavesszük a mai erdő legnagyobb értékeit, amelyek még megmenthetők.

Természetesen, legfontosabb maga az ősi alföldi erdőmaradvány, annak minden élő és élettelen elemével. Ezeken az élőhelyeken együttesen előfordul a hegységeinkből ismert zárt erdők élővilága és a keleti puszták fajai.

Az erdőtömb legértékesebb elemei:

Védetté nyilvánítás természetvédelmi szempontjai közül kiemelendő:

- a hazánkban már rendkívül ritka ősi alföldi erdőtípusok, őstölgyes-származékok jelenléte (gyöngyvirágos-tölgyesek, alföldi gyertyános-tölgyes, keményfás ligeterdő, és pusztai tölgyes származékok);
- a számos védett növényfaj: ligeti csillagvirág, kétlevelű sarkvirág, erdei borkóró, epergyöngyike, széleslevelű nőszőfű, szálkás pajzsika, bársonyos kakukkszegfű és a fokozottan védett magyar nőszirm;
- az Alföldön igen ritka vagy egyedülálló (bár nem védett) növényfajok: fehér perjeszittyó, galambvirág, berki aggófű, bükkös sás, erdei sás, hölgypáfrány, keleti kontyvirág, enyves zsálya, sárga árvacsalán, stb.;
- a gazdag állatvilág, kiemelten a madár- (35 fészkelő védett faj, köztük a fokozottan védett gyöngybagoly és kuvik) és rovarfajok (pl. szarvasbogár, orrszarvú bogár, kis és nagy hőscincér, aranyos bábrabló) sokasága, emellett számos védett emlősfaj (pl. mókus, sün, mogyorós pele, korai, kései, vizi, szőröskarú és törpe denevér), továbbá sok kétéltű- és hüllőfaj;
- az idős, elegyes faállomány: kocsányos tölgy, madárcseresznye, magyar kőris, vadkörte, vadalma, zelnicemeggy, gyertyán, mezei juhar, mezei szil, vénicszil, hegyi szil, szürke nyár, nyír, enyves éger, hársak, stb.;
- a változatos és fajgazdag cserjeállomány: mogyoró, tatárjuhar, cseregalagonya, egybibés galagonya, csíkos kecskerágó, kutyabenge, fekete bodza, kányabangita, veresgyűrű som, fagyal, varjútövis, piros ribiszke, stb.;
- a változatos, színtezett erdőszerkezet, a gazdag állatvilágnak és gombaflórának helyet adó sok idős és holt fa, mozaikos térstruktúra.

A fenti ritka, veszélyeztetett élőhelyek (Eurosibériai erdőssztyepp tölgyesek), növényfajok (magyar nőszirm), állatfajok (szarvasbogár, nagy hőscincér) jelenléte miatt a terület jelentős részét kijelölték a NATURA 2000 hálózat részévé.

Ennek a helyzetnek a fenntartása, méginkább javítása a megváltozott természeti viszonyok, a gazdasági kényszerek, és az erdővel szemben támasztott különféle elvárások miatt speciális, és nem könnyű feladat elé állítja az érdekelteket.

3.5. Tulajdoni viszonyok megoszlása, a tervezési terület lehatárolása

Az erdőterület tömbje állami ill. önkormányzati tulajdonban van. Magántulajdonú erdők kizárólag a peremterületeken található. A Sóstó erdő tulajdonforma szerinti megoszlása c. térképen ábrázoltuk az állami, közösségi és magántulajdonban levő erdőket.

A Sóstói erdőtömb területénél kisebb, a közjóléti fejlesztésre számba vehető erdőterületek képezik a tervdokumentáció tervezési területét.

A jelenlegi közjóléti feltárási hálózatból kiindulva, a növekvő elvárásoknak megfelelő fejlesztést kívánunk létrehozni, figyelembe véve az erdő értékeinek megővését is. Ezek szem előtt tartásával alakítottuk ki a területfelhasználási programot, amely alapján meghatároztuk a részletesen feltárandó tervezési területet.

Eszerint közjóléti fejlesztést az állami és a közösségi (Önkormányzat) tulajdonban lévő erdőterületeken tervezünk. A tervezési terület összesen 324,8 ha, amelynek 85%-a a Kedvezményezett és 15 %-a az Önkormányzat kezelésében van.

A tulajdoni/kezelői arányok kismértékű módosulását jelentheti az a változás, hogy a közeljövőben, a 19 A erdőrészlet északi részén a szennyvíztisztító üzem ülepítőt szeretne létrehozni. A terület kezelői viszonyinak megváltozásáról már folynak a tárgyalások.

Az erdőtümbben lévő eltérő tulajdonú földrészletek összegzése nem feladatunk, kizárólag a tervezési terület ingatlanyilvántartási adatait dolgoztuk fel és a Tulajdonviszonyok ábrázolása a tervezési területen címmel földnyilvántartási alaptérképen ábrázoltunk.

A földnyilvántartási alaptérkép kivonaton területileg jelenítettük meg a földrészleteket, az alábbi táblázat az érintett földterületeket nyilvántartási adatait összegzi. A Mellékletek között helyeztük el az érintett földrészletek tulajdoni lap másolatait, és a földnyilvántartási térkép másolatát.

3.6. Az erdőállomány vizsgálat

Napjainkban a Sóstói erdőn már csak az igen kis kiterjedésű tölgy-kőris-szil ligeterdőt, elakácosodó homoki és gyöngyvirágos tölgyeseket és kultúrerdőt (akácosok, vörös tölgyesek, tölgy-dió-fenyő elegyes erdők) találunk.

Az 1988. évben készült erdőgazdálkodási terv aktualizált adatai szerint az egyes állományalkotó fafajok közül a kocsányos tölgy 52 % területarányal részesedik, a vöröstölgy 18 %-os aránnyal követi, az akác 15 %-ot ér el, a nemes nyár 3,5 %-on lefelé és a fennmaradó 11,5 %-ot a juhar, ostorfa, nyír, feketedió, hazai nyár, hárs, fenyő, kőris, szil és a felújítási területek foglalják el.

Az állományokban előfordul az erdeifenyő, feketefenyő, juharlevelű platán, vadkörte, vadalma, madárcseresznye, kései meggy, zselnice meggy, gledicsia, kanadai vasfa, fehér akác, japán akác, bálványfa, hegyi-, korai-, mezei-, ezüst-, zöld- és feketegyűrű juhar, kis-, nagylevelű és ezüst hárs, magas és amerikai kőris, szivarfa, fehér eper, mezei-, vénic-, turkesztáni szil, nyugati ostorfa, bibircses nyír, mézgás éger, gyertyán, kocsányos, kocsánytalan és csertölgy, feketedió, fehér fűz, fehér- és szürke nyár, nemes nyárok, valamint cserjeszintben a sóskaborbolya, iszalag, cseregalagonya, kökény, csíkos és bibircses kecskerágó, varjútövis és kutyabenge, borostyán, veresgyűrű som, fekete bodza, kányabangita, fagyal, komló, mogyoró.

A talajvíz szintjének – a növényegyüttesek szempontjából – zuhanásszerű csökkenésével és a csapadékszegény időjárású periódus tartós légköri szárazodása nyomán a középkorú és az idős gyöngyvirágos tölgyesek lombkorona záródásának csökkenése, az állományok ún. lékesedése, vagyis homoki tölgyessé való átalakulása figyelhető meg. A kialakuló lékekben azonban nem a nyílt homoki gyepek növényzetének megtelepedését, hanem az erdőben előforduló adventív fa-

és cserjefajok (akác, kései meggy, bálványfa, ostorfa, vörös tölgy, fekete dió, stb.) behúzódsát tapasztaljuk...

.. A magasabb fekvésű kiligetesedett állományok pusztulása vagy kitermelése után a környezeti feltételek változásával sikeres erdőfelújítást a szárazabb viszonyokat elviselő akác, vöröstölgy és erdei fenyő fajokkal lehetett elérni. (Nem tagadva, hogy az erőltetett fafajpolitikai irányelvek nyomai a sóstói erdőn is fellelhetők.)

A fenti leírás az Erdészeti lapok 1998. évi márciusi számában jelent meg. A nyíregyházi sóstói erdő címmel Gencsi Zoltán és Gazdag Izabella tollából.

Az akkori megállapítások ma is igazak, azonban ma már az erdőgazdálkodó és valamennyi érintett is egyetért abban, hogy ahol lehetséges a kocsányos tölgyes állományok visszaállítása a távlati cél.

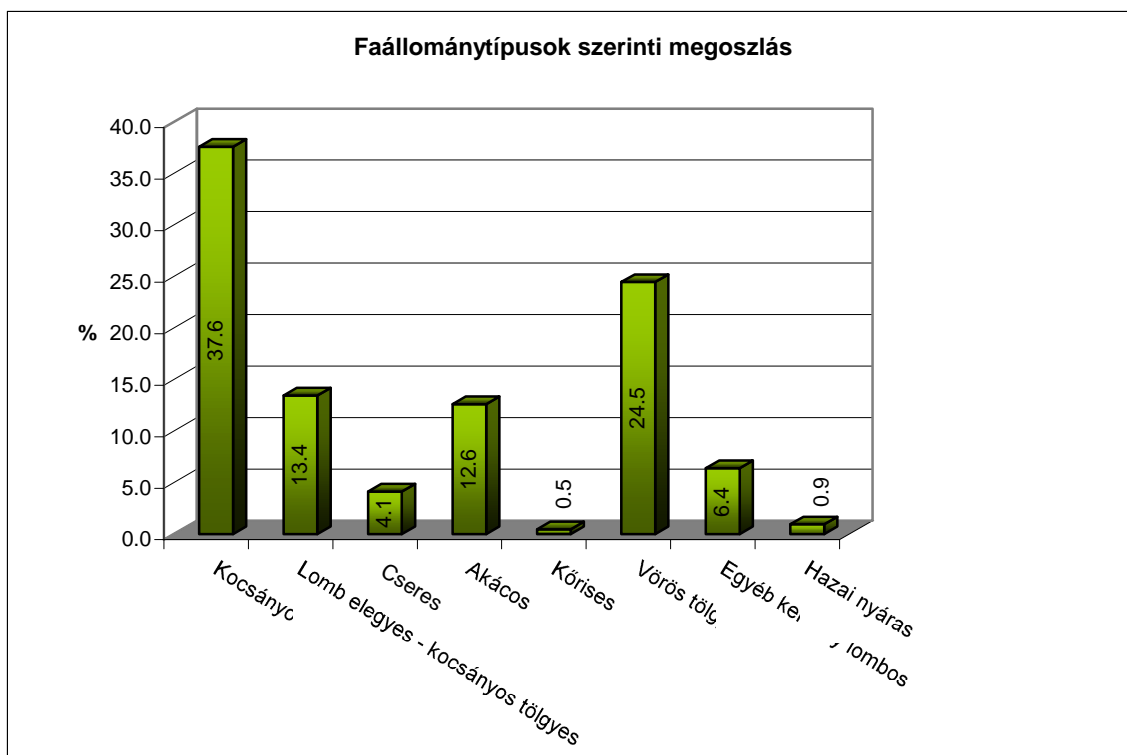
3.6.1. A tervezési terület állományainak vizsgálata

Elsődleges rendeltetés

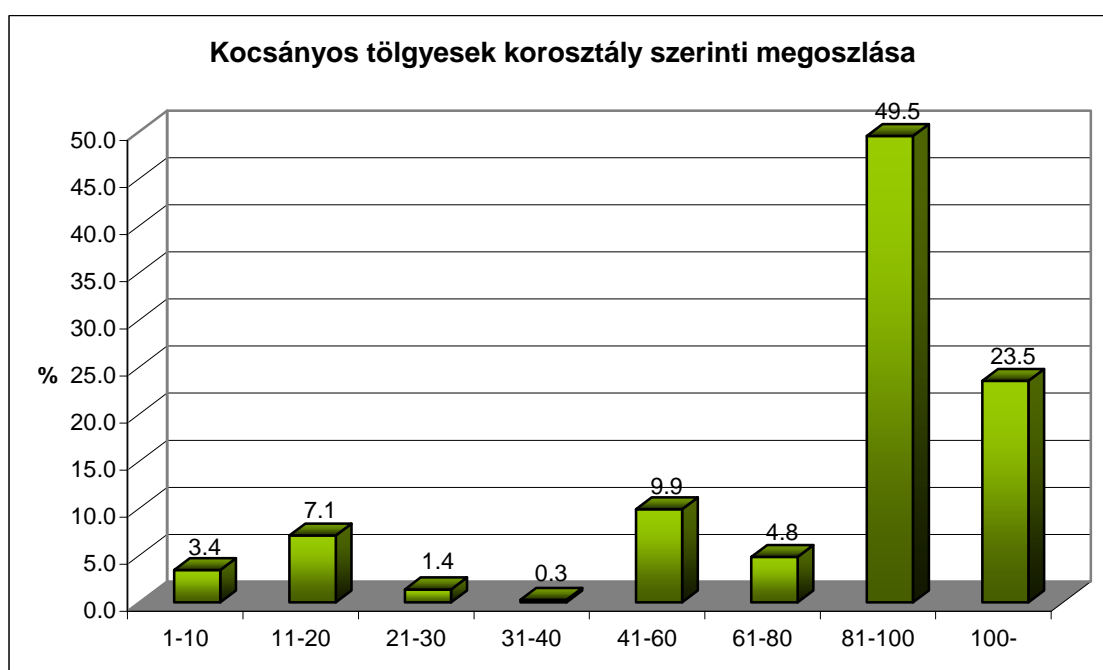
Az erdőállomány túlnyomó többségében (92,7 %) az erdő elsődleges rendeltetése Parkerdő. A 20 A erdőrészletben kísérleti erdőt alakítottak ki, amelyben belenyúlás nélkül a természetes folyamatokat vizsgálták. Jelenleg a kísérletnek nincs folyamatban lévő kutatása, ennek ellenére nem látjuk szükségesnek a rendeltetés módosítását.

Faállománytípus – Korosztálymegoszlás

A tervezési terület több mint felén (51 %) találunk kocsányos tölgyeseket ill. ezek elegyes állományait. Ezek területi eloszlására jellemző, hogy kisebb mozaikszerű foltokban fordulnak elő. Legnagyobb „összefüggő” tölgyes állományt az erdő-tömb északi részén találjuk.

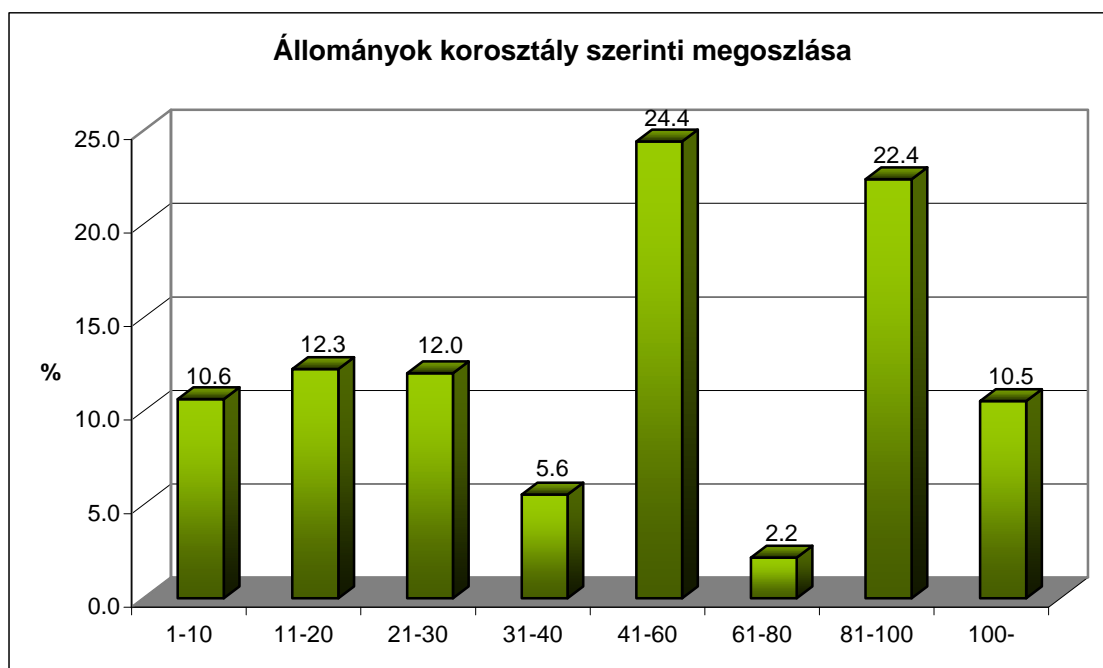
A kocsányos tölgyesekre a korosztálymegoszlás eltolódása jellemző. A tölgyesek közel 75 %-a meghaladja a 80 éves kort és közel negyede elérte vagy a közeljövőben eléri a biológiai vágásérettségi kort. Ezek az állományok az erdőtümb legértékesebb, legösszetettebb növénytársulásai, azonban a legidősebb állományok biztonsági szempontok miatt nem, vagy csak korlátozott mértékben vehetők figyelembe közjóléti szempontból.

A tervezési terület második legnagyobb területi részesedéssel előforduló állománytípusát a vörös tölgyeseket is foltszerűen telepítették. A területnek közel egynegyedre telepített monokultúra legnagyobb arányban, a tömb keleti oldalán, részben feltárt területrészekben található meg. A vörös tölgyesek túlnyomó része középkorú, legnagyobb területi aránnyal a 20-30 éves állományok fordulnak elő. Az elmúlt két évtizedben nagyságrendileg kisebb vörös tölgy telepítés volt jellemző. A korosztály megoszlásból (hosszú távú tervezés, biztonság) és az állományképből adódóan a vörös tölgyesek ideális állományokat jelentenek a közjóléti tervezés szempontjából.

Részletszintű területkimutatás szerint az akácok alig több mint a tervezési terület egytizedét foglalják el (12,6 %), azonban terjeszkedése révén egyre több helyen fordul elő. Fafajsort szerinti kimutatásban területaránya meghaladja a 15 %-ot. Véleményünk szerint valószínűleg ennél is magasabb lehet a területfoglalása a lassú, de folyamatos terjeszkedés miatt. Korosztályos megoszlása túlnyomó részben lehetővé tenné a közjóléti fejlesztésbe való bevonását, de elhelyezkedésükből adódóan ez nem indokolt.

Közel 5 %-os területarányal fordulnak elő cseres állományok, amelyek az elmúlt két évtized telepítésének eredményei. A környezeti adottságok változása, az idős kocsányos tölgyesek egészségi állapotának hanyatlása készítette az erdőgazdálkodót a cseres állományok előtérbe hozására.

Kisebbrésarányal elsősorban egyben fordulnak elő a juharok, kőrisek, hazai nyárok ill. a fekete- és erdei fenyő, azonban jelenlétük óriási jelentőséggel bír. Ezen fajok megléte az állományok változatosságának elemei, amely az állékony-ságot és az esztétikai értéket egyaránt növeli.

3.7. A Sóstói erdő közjóléti feltártsága

3.7.1. Tömegközlekedés

A Sóstói erdő területén három fő közlekedési nyomvonal található.

Főközlekedési út köti össze a várost Sóstófürdővel, amelyen menetrendszerű helyijáratos autóbusz közlekedés halad.

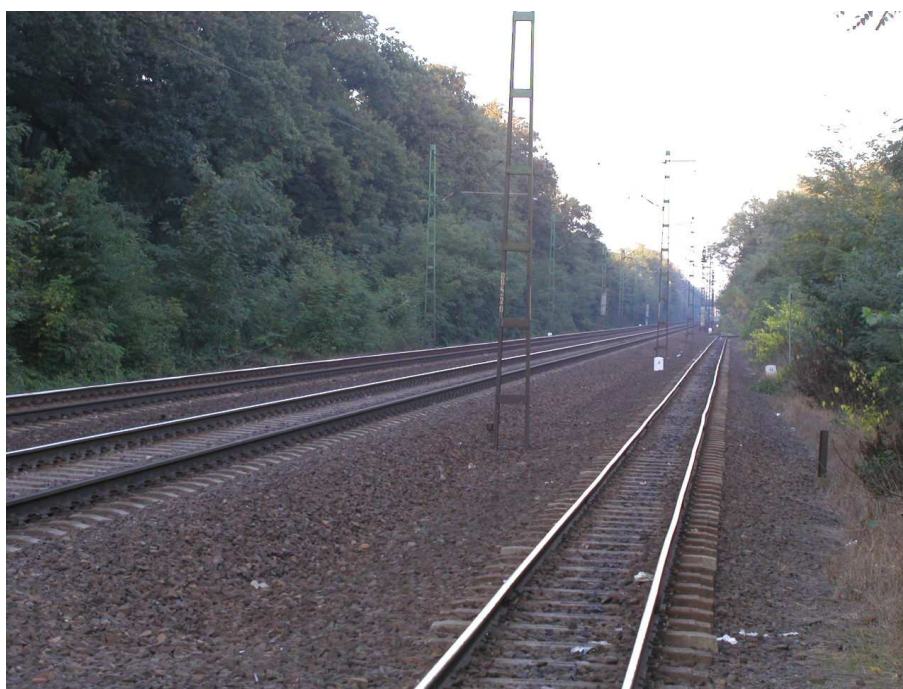
Van buszmegálló az erdőtömb déli felén (Főiskola), közbülső megálló a pályaudvar, az Állatpark bejárata, a Krúdy szálló majd a végállomás az északi részen a Kilátónál (Gyógyfürdő bejárata) található.

Autóbusz megállót találunk még az erdőtömböt nyugatról határoló Kótaji út mentén, a közút és a vasúti nyomvonal keresztezésétől északra.

A Nyíregyháza-Záhony közötti kétvágányú villamosított fő vasútvonal is átszeli az erdőt.

Harmadik közlekedési lehetőség a keskeny-nyomközű kisvasút, mely Nyíregyháza-Dombrád (Balsai Tisza-part) között közlekedik menetrend szerint és Sóstógyógyfürdő megállója a Krúdy szálló közelében van.

Az erdő területfelhasználási szerkezetét alapvetően meghatározza e három közlekedési nyomvonal, melyek átlós irányba átszelve az erdőt több részre osztják erősen nehezítve az erdőrészek közötti összeköttetés biztosítását.

Az erdőtömböt átszelő vasúti nyomvonalak

3.7.2. Kerékpáros közlekedés

A parkerdő Nyíregyháza és Sóstófürdő között helyezkedik el, mintegy „zöldfolyosót” képez közöttük. Ebből következik egyik közjóléti funkciója: megteremtse az összeköttetést a gyalogos és kerékpáros forgalom számára.

A kerékpárút nyomvonala

Az erdőtömböt kettészelő Sóstói úton, mindkét irányba kerékpársávot alakítottak ki, amely bár biztosítja a kerékpáros közlekedést, a gépjárművekkel közösen kialakított pályatest biztonság és élmény szempontjából nem kielégítő.

A Sóstói úttól keletre található erdőtömbben lévő nyiladékokon, a Kedvezményezett kerékpáros nyomvonalat alakított ki 2005-ben. Ez a nyomvonal a Jóságáros és Sóstóhegy (Sóstófürdő) közötti zöld környezetben történő kerékpáros forgalmat bonyolítja, egyben a legforgalmasabb sétaút.

Az erdőkezelő a nyomvonal mindkét oldalán 5-5 m szélességben cserjeirtást végeztet és heti gyakorisággal separteti a nyomvonalat.

A nyomvonal teljes hosszában alkalmas a gépjárműves közlekedésre, de mindkét vége sorompóval lezárt.

3.7.3. Sétautak

Az erdőn belüli gyalogos közlekedést a nyiladékok egy része és a különböző kialakított vagy kitaposott sétautak biztosítják.

A Meglévő állapot című térképen feltüntettük a tapasztalatok alapján leggyakrabban használt sétautakat. Ezek összes hossza kb. 18 kilométer.

A legintenzívebben használt nyomvonalak a Főiskolától északra található 20, 22 erdőtagok és a játszótér, kerékpárút környezetében lévő 28-34-es erdőtagok területén találhatóak.

A sétautak minőségéről elmondható, hogy kezelést ritkán igénylő jó minőségű homokos felületű járőfelületet biztosítanak, amely kiváló a sporttevékenységek gyakorlásához.

3.8. A közjóléti berendezések vizsgálata

A tervezési időszak folyamán a kedvezményezett folyamatosan fejlesztette a terület közjóléti berendezéseit ill. új létesítményeket hozott létre.

Az alábbiakban a 2007. májusi állapot vizsgálatának eredményeit összegezzük és értékeljük.

A közjóléti létesítményeket kezelői viszonyok szerint tárgyaljuk.

1. Kezdeményezett (Nyírerdő ZRt.)
2. Önkormányzat (Városüzemeltetési KHT) kezelésében lévők

Az egyes közjóléti berendezéseket szemrevételezés után minősítettük az alábbiak szerint:

- 1 – jó (újszerű) állapotú: szerkezetileg és esztétikailag sem kifogásolható
- 2 – közepes állapotú: funkcióját el tudja látni, de hiányzó szerkezeti elemek, felületi elhasználódás, rongálás jellemzi, felújítása, felületkezelése szükséges
- 3 – rossz állapotú: funkcióját nem tudja ellátni, cseréje szükséges.

A tervezési területet a korábbi elnevezések figyelembe vételével kisebb területekre osztottuk, a dokumentálhatóság érdekében. Ezeknek az elnevezéseknek véleményünk szerint a területen elhelyezésre kerülő térképes tájékoztató táblán nem szükséges szerepelnie.

3.8.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő közjóléti létesítmények, berendezések

a.) Játszótér

A Kedvezményezett finanszírozásában, 2005. májusában készült el a 34 ÜK részlet délkeleti sarkában lévő Játszótér. A 60x35 méter oldalhosszúságú közel téglalap alapterületű deszkakerítéssel határolt területen játszóeszközök, asztalok, padok, hulladékgyűjtők kerültek kihelyezésre.

A játszótér melletti két rongálásbiztos ivóvizet szolgáltató csapot helyeztek el. 2006-os évben a játszóteret övező állományból kivágták a balesetveszélyt jelentő 3 db nagyméretű tölgyet és 10 db törzsről eltávolították az elszáradt koronarészeket.

A játszótér mellett kerékpártárolót és hatszögletű filagóriát helyeztek el.

A játszótér néhány játszóeszköze

b.) Szabadtéri konditerem

A parkerdőben évtizedek óta nagy hagyománya van az erdei tornaszerek használatának. A korábban épített, a mai előírásoknak nem megfelelő vasból készült tornaszereket (nagy részét) eltávolították 2006 őszén. A 34 ÜK részlet északi részén a régi tornaszerek helyén új szabadtéri konditermet hoztak létre.

A kb. 1.500 m²-es szoliter fák által árnyalt területen 10 db fából és rozsdamentes acélból készült tornaszert helyeztek el, a sportolni vágyók legnagyobb örömére.

Az egyes tornaszerek mellé, 5 nehézségi fokozatba sorolt gyakorlatsort tartalmazó táblákat helyeztek el.

Az esztétikusan, a biztonsági előírásoknak megfelelően kialakított tornaszer együttes napi 50-150 edzeni vágyó keresi fel.

Szabadtéri konditerem

c.) Szabadtéri színpad

2007. tavaszára készült el a játszótér és a szabadtéri konditerem között elterülő területen a szabadtéri színpad.

A közel 90 m² alapterületű beton alapzatú színpadot féldorong oszlopok határolják, a színpad háttérét deszkapalánk alkotja.

A színpaddal szemben 25 m átmérő fedett körszínt alakítottak ki asztalokkal, padokkal a nézők számára.

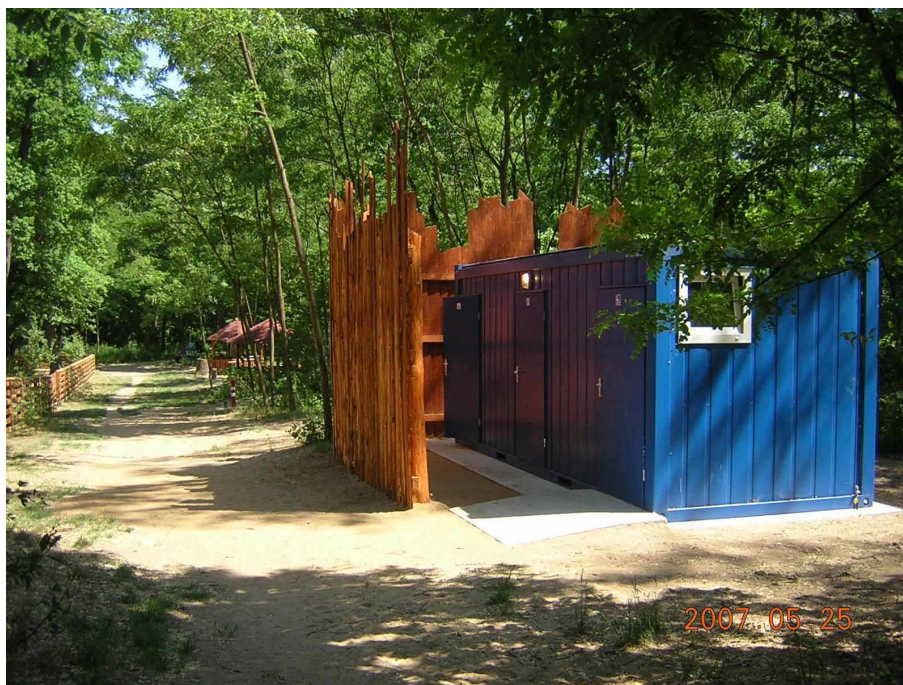
Szabadtéri színpad

E három szomszédos létesítmény alkotja a Sóstói parkerdő központi létesítmény együttesét az erdőtömb délkeleti szakában. A létesítmények jellege, a koncentrált forgalom további fejlesztéseket igényeltek, amelyeket 2007. májusáig hoztak létre.

Ezek:

- mosdó és illemhely (konténeres, szennyvíz-hálózatra csatlakoztatva)
- tűzivíz csap kialakítása
- pergola telepítése (a Játszótér mellé a 31 D erdőrésztben lévő pergola elbontásából)
- tűzrakóhelyek (5 db) , feldolgozó asztalok(4db) és hulladékgyűjtők (5db) elhelyezése (a játszótér déli ill. a színpad déli részére)
- futókörpálya kialakítása (31 C;D; ÜK részlet körül)

A létesítmények megközelíthetőségét számos sétaút, ösvény és a kerékpárút biztosítja.

Konténeres illemhely a játszótér mellett

A 34 ÜK részlet déli sarkától 300 m-re a 34 C2 erdőrészt területén található az állomány fái alatt parkoló.

A játszótér környezetét adó erdőben egy kalandpark kialakításának terve is felmerült, azonban az állomány korából és egészségi állapotából adódóan a terület biztonságtechnikai szempontból nem felelt meg.

Parkoló az erdő alatt

d.) Daróczy-ház (29 ÉP)

Korábban a néhány éve elbontott erdészházhoz tartozó területen erdei iskola, majd a játszótér kialakítását tervezték. A 0,7 hektár nagyságú, ma már tisztás képét mutató területen az ezirányú fejlesztések a megközelíthetőség és a közüzemi szolgáltatások hiánya miatt nem valósulhattak meg.

Az alábbiakban a területen található berendezéseket összesítjük:

Közjóléti berendezés neve	Minősítés szerinti darabszám			Összesen (db)
	1	2	3	
Nagyméretű (térképes, köszöntő) tábla				
Kisméretű (térképes, információs) tábla				
Esőház				
Esőbeálló		1		1
Filagória				
Asztal-pad garnitúra		3		3
Tuskó-pad garnitúra				
Támlás ülőpad				
Hulladékgyűjtő		2		2
Irányítótábla				
Tűzrakóhely ültuskókkal				
Kilátó				
Illemhely				
Mérleghinta				
				6

A terület szegélyén kb. másfél méteres tőtávolsággal nyír fácskákat ültettek egy sorba. Ezek jelentős részén rágás- és töréskár jellemző.

A terület legkönnyebben a Sóstói útról közelíthető meg, egy sorompóval lezárt földúton (~ 110 m) keresztül. A közút felőli oldalon lévő 29 A erdőrészlet felújítás alatt van, amely néhány éven belül elzárja a tisztást a forgalmas út zajától.

e.) Sóstói úttól keletre (28, 29, 31, 32, 33 erdőtagok és a 34 A, B, C1 erdőrészek)

Ez a korábbiakban tárgyalt létesítmény együtteseknek ill. az észak-dél irányú kerékpárút összeköttetésnek köszönhetően a legforgalmasabb része a Sóstói parkerdőnek.

Elsősorban a játszótér, a színpad, a konditerem környéke és a kerékpárút nyomvonala ellátott közjóléti berendezésekkel. A sétautakkal feltárt nyiladékokon csak elszórtan találunk egy-egy berendezést.

Az alábbiakban a területen található berendezéseket összesítjük, a Daróczyháznál lévők kivételével.

Közjóléti berendezés neve	Minősítés szerinti darabszám			Összesen (db)
	1	2	3	
Nagyméretű (térképes, köszöntő) tábla				
Kisméretű (térképes, információs) tábla			1	1
Esőház				0
Esőbeálló		2		2
Filagória	2			2
Asztal-pad garnitúra	6	1		7
Tuskó-pad garnitúra				0
Támlás ülőpad	25	7		32
Feldolgozó pad	4			4
Hulladékgyűjtő	21	5		26
Irányítótábla				0
Tűzrakóhely ülőtuskókkal	6			6
Kilátó				0
WC	1			1
				81

Az erdőgazdálkodó folyamatos karbantartással és a szükséges cserék elvégzésével próbálja a berendezések állagmegőrzését megoldani. Munkájuknak köszönhetően jó állapotúnak nevezhetők összességében a berendezések.

A kerékpárút nyomvonala és a főbb sétautak mentén az állományok cserjeszintjét 5-8 m szélességben visszaszorították, amely a látogatókban a biztonság érzését fokozza. Az utakat heti rendszerességgel seprik, ami a gondozottság érzését kelti a látogatókban.

f.) A kórháztól északra (23, 25 erdőtagok)

Ez a terület az önkormányzati kezelésben lévő erdőterületől északra fekvő, a vasúti pálya és a Sóstói út által határolt közel háromszög alakú területet erdőállománnyal borított területként jelöli. A terület déli harmadában található a Tüdőszanatórium délkeleti csücskében az autóbusz pályaudvar.

Ennek ellenére csak csekély forgalom jellemző ezen a területen. A kórház keleti sarkából egy irányító táblát helyeztek el – kiinduló piros turistajel nyom-

vonala -, itt a leglátogatottabb, amelyen a vasúti síneken átbukdácsolva a Múzeumfalu érintésével a Gyógyfürdőig juthatunk.

A területész északi részében (25 C erdőrészlet) közepes állapotú esőbeállót, hulladékgyűjtőt és egy asztal-pad garnitúrát találunk a közút közelében. Ezek a berendezések szinte teljesen használatlanok, sem a közút, sem a kórház felől nincsenek meg a feltételek, hogy ezek betöltsék funkciójukat.

A közút felől sorompó zárja le a berendezések melletti erdei utat.

A közúton közlekedők a többihez hasonlóan sajnos ezt a mellékutat és környékét is mellékhelységnek használják.

A 25 E és D erdőrészlet közötti erdei út mentén szerves hulladék (fakéreg, lomb, stb.) rendszeres lerakása fedezhető fel.

g.) Vasúttól nyugatra

Ez a terület az erdőtömb legfeltáratlanabb része. Az előzőekben említett piros turistajel szeli át észak-déli irányban, majd a 7 PK részlet sarkánál hagyja el az erdőállományt.

A terület ezen részén (a 6 és 7 erdőtagok északi részleteiben) a Kedvezményezett pótolta ill. bővítette a közjóléti berendezéseket az idei év tavaszán.

Ennek során a Kisvasút megálló közelében fekvő erdőrészletekben

- 3 db asztal-pad garnitúrát,
- 7 db hulladékgyűjtőt helyeztek el.

A berendezések környéke ápolat, a környező erdőrészletek fiatalok, a területükön végzett cserje- és lágyszárú irtásnak köszönhetően az összelátás biztosított. Az idős hagyásfákkal tarkított terület ideális közjóléti funkciójának ellátására.

A területész északi részére telepített berendezések

h.) Kutyasétáltató

Az erdőtömb keleti szegélyén az erdő széle és a lakóterületet elhatároló csatorna között elterülő tisztáson, kutyák futtatását, oktatását szolgáló területet alakítottak ki korábban, kb. 450 m hosszúságú, változó (5-10 m) szélességű kaszált földrészen.

A kutyasétáltató berendezései már csak nyomokban fedezhetők fel. A terület két végén 1-1 tábla jelzi, hogy itt, a parkerdő többi részétől kissé elkülönítetten lehetett a házikedvenceket futtatni, tanítani. Az oktatáshoz használatos berendezések egy-egy darabja rossz állapotban megtalálható.

A csatorna túloldalán lévő családi házak nagy többségét egyénileg kialakított hidak kötik össze a tisztással. Sajnos a lakók nagy része az erdőszegélyt tekinti a szerves kerti hulladék (lenyírt fű, lomb, gallyak) lerakóhelyének.

3.8.2. Önkormányzati kezelésben lévő közjóléti létesítmények és berendezések**a.) Hármasdomb és környéke (20, 22 –es erdőtagok)**

A 20-as és 22-es erdőtagok (~ 34 ha) az egyik leglátogatottabb erdőterület. Ösvényekkel sűrűn behálózott terület, amelyek mentén szórta található közjóléti berendezések.

A nyomvonalak mentén összesen 96 db közjóléti berendezés található jelenleg, ezek adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Közjóléti berendezés neve	Minősítés szerinti darabszám			Összesen (db)
	1	2	3	
Nagyméretű (térképes, köszöntő) tábla		1		1
Kisméretű (térképes, információs) tábla			1	1
Esőház			1	1
Esőbeálló	2	3	1	6
Filagória				
Asztal-pad garnitúra		6	2	8
Tuskó-pad garnitúra		2	3	5
Támlás ülőpad	28	15	5	48
Hulladékgyűjtő	14	5	5	24
Irányítótábla				
Tűzrakóhely ülőtuskókkal		2		2
Kilátó				
WC				
				96

b.) Ózon panziótól délre (34 C2, D erdőrészek)

Ez az erdőtömb leginkább kiépített és legnagyobb látogatottsággal bíró területnek (játszótér és környéke) a bevezető szakasza.

Itt néhány közjóléti berendezés mellett egy szokásrenden kialakult állomány alatti parkoló található. Sorompó akadályozza meg a gépjárművek bejutását. Az elmúlt évben 8 db nagyméretű tölgyfa eltávolítását és ugyanennyi fa koronatisztítását végezték el.

A berendezések adatait a következő táblázat tartalmazza.

Közjóléti berendezés neve	Minősítés szerinti darabszám			Összesen (db)
	1	2	3	
Nagyméretű (térképes, köszöntő) tábla		1		1
Kisméretű (térképes, információs) tábla			1	1
Esőház				
Esőbeálló				
Filagória				
Asztal-pad garnitúra	2			2
Tuskó-pad garnitúra				
Támlás ülőpad	2	1	1	4
Hulladékgyűjtő	2		1	3
Irányítótábla				
Tűzrakóhely ülőtuskókkal				
Kilátó				
Illemhely				
				11

c.) Park (7 PK) „Parkerdő a parkerdőben”

A 0,9 hektár nagyságú részlet északi részén még érzékelhető a korábbi parki kezelés. A kb. negyed hektáros területet rendszeresen kaszálják, a nagyméretű változatos fafajú (Kocsányos tölgy, platán, korai juhar) idős fák alatt nem jellemző cserjeszint. A terület határán futó kisvasúti nyomvonal mentén sűrű, elhanyagolt állapotú erdőszegély jellemző.

A terület déli harmadában egy faragott emlékoszlop található „70 éves megyénkben a szervezett természetjárás 1994 június 8.” felirattal.

Az emlékoszlop és a környezetében lévő asztal-pad garnitúrák leromlott állapotban voltak, ezért a Kedvezményezett az idei év tavaszán az itt lévő közjóléti berendezéseket lecserélte és újakat helyezett el:

- 2 db asztal-pad garnitúrát
- 3 db hulladékgyűjtőt.

A terület a kisvasúti megállóhely közelében található. Jelenleg a terület határán halad el a Gyógyfürdőtől a Kórházig jelölt piros sáv turistajelzés.

d.) Kilátó és környéke (4-es erdőtag)

Az erdőtömb legészakibb, még közjóléti szempontból figyelembe vehető erdőterületén található a Kilátó. A Gyógyfürdő bejáratával szemben lévő közepes állapotú magas építésű fa kilátó, ma már csak korlátozottan képes funkcióját ellátni. A környező erdő és a fürdő fáinak koronája szinte teljesen eltakarja a kilátást.

A területen jó állapotúnak mondható berendezések találhatóak, ennek összesítő táblázata a következő:

Közjóléti berendezés neve	Minősítés szerinti darabszám			Összesen (db)
	1	2	3	
Nagyméretű (térképes, köszöntő) tábla		1		1
Kisméretű (térképes, információs) tábla				
Esőház				
Esőbeálló	3			3
Filagória				
Asztal-pad garnitúra	4	3		7
Tuskó-pad garnitúra				
Támlás ülőpad	3			3
Hulladékgyűjtő	9		1	10
Irányítótábla				
Tűzrakóhely ülőtuskókkal				0
Kilátó		2		2
Illemhely				
Mérleghinta		2		2
				28

4. FEJLESZTÉSI TERV

4.1. Területfelhasználási program

A parkerdő a város és a Sóstófürdő között helyezkedik el, mintegy összeköti a kettőt. Ebből következik egyik közjóléti funkciója: megteremtse az összeköttetést a gyalogos és kerékpáros forgalom számára.

A parkerdő másik fontos funkciója, hogy a látogatók kulturált és természetes környezetben tölthessék el szabadidejüket sportolással, szórakozással, ismeretszerzéssel egybekötve.

Közlekedési funkció ellátására két nyomvonal fejlesztése ill. fenntartása szükséges, az erdő oktatási és rekreációs funkciójának érdekében három területegység fejlesztését látjuk kiemelten fontosnak.

Azonban egyik funkció tervezése során sem lehet eltekinteni a Sóstói erdő védelmi funkciójától. Itt természetesen elsősorban a természeti értékek védelmére gondolunk, az erdőtömb városra kifejtett jótékony hatását közjóléti célú fejlesztéseink nem (ill. kismértékben) befolyásolják.

4.2. Közlekedés fejlesztése

4.2.1. *Meglévő (keleti) kerékpárút*

Városrészek összekötésének zöld folyosóját jelenti az erdőtömb, amelynek meglévő nyomvonala hatalmas népszerűségnek örvend. A nyomvonal minősége, karbantartása megfelel az elvárásoknak.

A kerékpárút északi része kritikus, itt az erdőtömböt elhagyva az erdőszegély és a vasúti nyomvonal között haladnak egy nagyforgalmú közútra (Korányi Frigyes u.) kifutva. Innen vasúti- és közúti kereszteződésen át juthatnak el jelölt kerékpárútra, amely a Blaha Lujza sétányon halad. A területi adottságok miatt, sajnos e nehézségek kiküszöbölése nem megoldható.

4.2.2. *Tervezett (nyugati) kerékpárút*

Az erdőtömb nyugati felén lévő városrészek (Hímes, Kótaji út környéke) összekötése Sóstófürdővel, csak az erdő vasúti pályától nyugatra fekvő területein keresztül oldható meg.

Kialakítása

A terepi adottságok és a meglévő úthálózat figyelembevételével a Tervtérkép-en jelölt nyomvonalon javasoljuk a kerékpárutat kialakítani, meglévő üzemi utak és ösvények igénybevételével.

A területen jellemző mikrodomborzati viszonyok és a tapasztalatok szerint ez a nyomvonal kevésbé vízállásos és időjárásfüggő mint a szomszédos területek nyiladécai.

A 3.350 fm hosszúságú nyomvonal nagy részét gépkocsival jól járható erdei út alkotja.

A tervezett kerékpárút déli szakaszán (19 B és C erdőrészek területén) 300 fm hosszúságban jelenleg csak taposott gyalogút vezet. Itt a jelenlegi ösvény mindkét oldalán 1,5 – 1,5 m széles sávban (900 m²) gyökfő eltávolításával cserjeirtást kell végezni és gondoskodni kell egy 4 m szélességű és 3 m magasságú úrszelvény (lombsátorra vonatkozó) fenntartásáról. A belógó ágakat el kell távolítani, a vágásfelületet fasebkencével kezeljék.

A kerékpárút a buszmegálló mellett csatlakozik a közúthoz, ezen a területen sok hulladék halmozódott fel, amelynek eltávolításáról gondoskodni kell.

A tervezett kerékpárút teljes hosszának kb. felén terepegyengetés és a kátyúk megszüntetése szükséges a megfelelő felület kialakításához. Elsősorban az 5. és a 19. erdőtag területén ill. a 18. erdőtag déli részén szükséges a meglévő kátyúk feltöltése, felület egyengetése és vizes állapotban történő tömörítése. A kerékpárút kialakításánál ügyelni kell, hogy ne a mélyedésekre vigyék le az út nyomvonalát, hanem feltöltéssel küszöböljék ki a vízállásos részeket. A kerékpárutat a keleti nyomvonalhoz hasonló minőségben, megfelelő tömörítéssel készítsék el.

A kerékpárút nyomvonalát az út menti fákra jól látható kerékpár(ost) ábrázoló szimbólum felfestésével jelezzék.

A tervezett kerékpárút északi végpontja a Tölgyes útnál

Berendezések

A kerékpárút mindkét végére a közút mellé a Sóstói erdőtömböt ábrázoló térképes tájékoztató tábla elhelyezését javasoljuk.

A nyomvonal mentén közjóléti berendezések telepítését tervezzük, amelyek a kerékpárutat felkeresők kényelmét, védelmét szolgálja.

Az alábbi berendezések elhelyezését tervezzük (a térképi ábrázolásnak megfelelően):

- 8 db asztal-pad garnitúra
- 4 db hulladékgyűjtő
- 1 db esőbeálló

az 5 C, 17 B, 18 A és 18 D erdőrészek területén. A 18 A erdőrészlet északi részére tervezett pihenő a kerékpárút középső harmadában, szép környezetben valósulhat meg, így ide javasoljuk egy 4 x 4 m alapterületű esőbeálló telepítését.

A pihenők kialakításához pihenőként 100 a 18 A erdőrészletben lévő pihenőhöz 200 m² területen szükséges cserjeirtás elvégzése.

4.2.3. Gyalogút az Állatotthonhoz

Az Erdészeti Információs Központ környezeti nevelési programjának egy eleme lehet a hontalan, sérült kisállatok gondozását felvállaló Állatotthon látogatása.

Emiatt úgy gondoltuk, hogy az oktatóbázisról egy kb. 100 méteres séta után nagyrészt erdei ösvényen haladó megközelítés kialakítása célszerű.

A Westsik Vilmos út déli buszmegállójától (innen indul a kerékpárút is) 1.900 m megtételével érhetjük el az otthont, az út kétharmadát erdőben járva. Sajnos a buszmegálló eléréséhez a közút mentén kell haladni és a vasúti síneken is át kell kelni, amely hatalmas felelősséget jelent kísérők számára.

Kialakítása

A Westsik Vilmos úttól indulva, a kerékpárút nyomvonaláról közel 400 m megtétele után tér el a gyalogút északi irányba. A 19 A erdőrészleten átvezető ~ 400 m hosszúságú erdei út leromlott állapotú, itt terepegyengetés szükséges.

A gyalogút ezután már a szennyvíz ürlepítők előtt elhaladó stabilizált úton halad az otthonig.

A gyalogút vonalvezetését az út mentén álló fák törzsére festett állatfigurát ábrázoló szimbólummal jelöljük jól látható módon.

A gyalogút hossza 1.900 m. A kerékpár- és a gyalogút kereszteződésébe egy irányító tábla elhelyezését és egy, a kerékpárosok számára is használható pihenő kialakítását javasoljuk, két asztal-pad garnitúra és egy hulladékgyűjtő elhelyezésével.

A közlekedési rend fenntartásához szorosan kapcsolódik és sajnos elengedhetetlen berendezés a zárható sorompó és megkerülését megakadályozó oszlopsor. Ezek jó állapotban való fenntartása, rendszeres karbantartása a látogatók biztonsága és az értékvédelem miatt is kiemelten fontos.

Sorompók száma kezelőnként:

- Kedvezményezett: 12 db
- Önkormányzat: 2 db

4.3. Területfejlesztés

A Sóstói parkerdő tömbje elhelyezkedése és a kialakult szokásrend alapján 3 olyan területrésze osztható, amely a közjóléti fejlesztés irányelveit meghatározza.

1. Hármasdomb és környéke (20,22 erdőtagok)

jelenleg: A környez iskolák diákjainak legkedveltebb futóterülete

tervezett: A legfiatalabb (óvodás, kisiskolás) korosztály számára a környezeti nevelési program helyszíne

2. Sóstói úttól keletre

jelenleg: A város lakói (minden korosztály) számára szórakozási, sportolási lehetőséget nyújt

tervezett: Tanösvény a város lakói, minden korosztály számára

3. 7 PK és a kilátó környezete

jelenleg: A kilátó és a Gyógyfürdő látogatói fordulnak meg itt, rövid időt eltöltve, látogatottsága alacsony

tervezett: A város nevezetességeit (Állatpark, Múzeumfalv, Gyógyfürdő) látogatók számára pihenési, ismeretszerzési lehetőség nyújtása

A felsorolt három területrész jelenlegi felhasználtsága természetesen nem jellemezhető ilyen egyértelműen, de elhelyezkedéséből adódóan és a helyi tapasztala-

tok alapján röviden ezzel foglalhatjuk össze funkcióját. Tervezett: a jelenlegi használat mellett, további közjóléti funkció ellátása.

A tervezési irányelveknél figyelembe vettük a közeljövőben kialakításra kerülő környezeti nevelési programokat nyújtó központokat. Ezek a központok a Nyíregyházi Erdészeti területén Sóstóhegyen ill. az erdőtömb szomszédságában levő Erdészeti Információs Központban kerülnek kialakításra.

A környezeti nevelés és a felnövekvő nemzedékek környezettudatos nevelése fontos feladat az erdész szakmának és társadalmunknak egyaránt. Globalizálódó világunkban egyre nagyobb szükség van a természettől eltávolodott ifjúság és az egész társadalom számára, hogy kissé közelebb hozzuk számukra a természeti környezetükben zajló folyamatokat, megismerkedjenek részeivel.

Mindez alapokat nyújt az ember környezetre gyakorolt hatásának megismeréséhez, természetes környezetünk és erdeink változásainak nyomon követéséhez, megértéséhez.

Ennek érdekében olyan tanösvények kialakítását tervezzük, amelyek minden korosztály számára ismeretszerzési lehetőséget nyújtanak szűkebb környezetéről a Sóstói-erdőről és az erdőkről, természetről és „természettudományokról” általában.

Mivel a környezeti nevelési program még nem indult be és az oktatás tematikája, témakörei nem alakultak ki, ezért a továbbiakban egy a kialakításához segítséget nyújtó lehetséges tanösvényt állítottunk össze. Az oktatási program összeállítását követően kell a tanösvény állomáshelyeit részletesen kidolgozni és a kor követelményeinek megfelelő minőségben kivitelezetni.

4.3.1. Tájékoztató, nevelés

4.3.1.1. Tanösvény (gyermekeknek)

Hármasdomb és környékén (20, 22 erdőtag) tervezünk egy, az óvodások és alsó évfolyamos általános iskolások számára készülő tanösvény kialakítását.

A tanösvény fő megközelítési nyomvonala a 20 F erdőrészletet átszelő erdei út, azonban a térképen tájékoztató tábla elhelyezésével is azt kívántuk elérni, hogy bármely irányból érkezők számára teljes legyen a tanösvény állomásainak köre.

A nyomvonal a 20 B, C, D, E erdőrészletek által fedett területek határát járja körbe önmagába visszatérve. A kör teljes hossza 1.600 m. A nyomvonal széles, kikapott erdei utakon halad. A tanösvényt látogató gyermekcsoportok mellett a sportolni vágyók is biztonságosan közlekedhetnek.

A tanösvény mentén a Sóstói erdő jellemző erdő állományaiival, gyakori növényeivel, madaraival is találkozhatnak a látogatók. A felújítás alatt álló erdőrészletektől az idős kocsányos tölgyesig, az elegyetlen vöröstölgyestől a változatos képet mutató egyéb lágy- és keménylombos fajokat felvonultató egyes erdők megtalálhatók a tanösvény mentén.

A tanösvény nyomvonalán a térképes tájékoztató (indító) táblát követően további 8 információs táblát javaslunk elhelyezni.

Ebben az életkorban elsősorban a személyes kontaktus és az érzékelésen alapuló személyes élmény a legfontosabb, így elsősorban a kísérő által bemutatott elemek, egyszerűbb feladatok lesznek maradandó emlékek, élmények. A tanösvény mentén általunk elhelyezésre javasolt állomáshelyek csupán gondolatébresztők a gyermekcsoportokat vezető számára.

A tanösvény javasolt állomáshelyei:

1. állomás: Térképes indítótábla (az erdei viselkedés szabályai)
2. állomás: Az erdő és az ember
3. állomás: Az erdő szintjeinek növényvilága
4. állomás: A Sóstói erdő jellemző fái
5. állomás: Az erdő szintjeinek állatvilága
6. állomás: Élet az erdő talajában
7. állomás: A tölgy és lakói
8. állomás: Erdőlakó madarak
9. állomás: A madarak speciális szerszáma a csőrük

A tanösvény nyomvonala mentén egy fedett szabadtéri foglalkoztató megépítését javasoljuk a 20 E erdőrészlet délnyugati részén. Itt a tanösvényen körbejárását követően a csoportok vezetőinek lehetősége nyílik erdei környezetben további foglalkozásokat tartani, a gyerekek elfogyaszthatják ételeiket.

A tanterem környezetét adó vörös tölgyes

4.3.1.2. *Tanösvény (minden korosztály számára)*

Valamennyi korosztály számára javasolt tanösvény kialakítását tervezzük a Sóstói úttól keletre elhelyezkedő erdőtömbben. A tanösvény indító tábláját a legforgalmasabb területén, - a játszóteret, szabadtéri színpadot, erdei konditermet magába foglaló – a 34 ÜK erdőrészlet északkeleti sarkánál tervezzük elhelyezni.

A tanösvény nyomvonal a 32 és 29 erdőtagok erdőrészeit keresi fel a Daróczy-ház tisztásának érintésével. A nyomvonal szinte teljes hosszában meglévő úton, gyalogúton, nyiladékon halad.

A 32 A erdőrészletben 2 m szélességben javasoljuk a vörös tölgyes állományon keresztül gyalogút kialakítását ösvényképzéssel (120 fm).

A tanösvény kocsányos tölgyes, vöröstölgyes, akácos erdőállományokban halad keresztül. A nyomvonal mentén az erdőtömb jellemző elegyfajai, cserjéi is láthatók.

A tanösvény javasolt állomáshelyei:

1. Térképes indító tábla, az erdei viselkedés szabályai
2. A Nyírség
3. A Sóstói erdő, parkerdő
4. A Sóstói erdő kezelése
5. Erdőfelújítás, erdőtelepítés
6. Kocsányos tölgy
7. Akácfa, akácos erdő
8. Vöröstölgy
9. Erdei mellékhasználat
10. Védett értékek a Sóstói erdőben
11. Gyógynövények az erdőben
12. Vadgyümölcsök
13. Fenyőféléink

4.3.1.3. *Ismertető táblák a kisvasúti megálló környékén*

Az erdőtömb északi részén lévő közkedvelt szórakoztató, ismeretterjesztő létesítményeknek köszönhetően a nem helyi lakosok jelentős hányada Nyíregyházának ezt a részét keresi fel. Hosszú hétvégéken, ünnepnapok alkalmával a városrész kapacitását meghaladó látogató érkezik.

Fejlesztést javaslunk az erdőtömb északi részén (6,7 erdőtagok) annak érdekében, hogy a látogatók némi információt kaphassanak a városról, annak életéről, a Sóstói parkerdőről vagy csak megpihenhessenek erdei környezetben.

A részben önkormányzati kezelésben lévő területen (7 PK) a Kedvezményezett közjóléti berendezéseket helyezett el 2007. tavaszán.

A közjóléti funkció ellátása érdekében a 7 PK részlet további területein is parkerdei környezet kialakítását javasoljuk. Az erdő cserjeszintjét vissza kell szorítani, a balesetveszélyes törzseket, koronarészeket el kell távolítani. Az erdőszegélyt

meg kell nyitni a vasútállomás épülete felé. További közjóléti berendezések elhelyezése indokolt (ezekkel a munkálatokkal a későbbi fejezetekben foglalkozunk).

A 7 A; PK és a 6 C erdőrészeket övező erdei utak mentén az alábbi ismertető táblák elhelyezését javasoljuk:

Nyíregyháza története

Nyíregyháza látnivalói

A Sóstói Parkerdő

A parkerdő élővilága

A Nyírvidéki kisvasút története

A tanösvény ill. ismertető táblák kialakításához a Mellékletek között helyezettünk el témaleírásokat, amelyek az elkészítéshez nyújtanak segítséget.

4.3.1.4. Térképes tájékoztató táblák

A Sóstói erdő feltárását és információ szolgáltatást biztosítanak a tervezett térképes tájékoztató táblák. A térképen a Sóstói erdőtömb méretarányos ábrázolását és üdvözlő, tájékoztató szöveg elhelyezését javasoljuk.

A térképen javasoljuk feltüntetni:

- a (tábla) látogató helyét
- a közjóléti vonalas létesítményeket: tanösvény, kerékpárút, turistaút, sétautak
- a közjóléti létesítmény csoportokat (játszótér, színpad, kondikert, sportpályák, kutyafuttató, parkolás lehetőség)
- az erdőtömb környezetében levő látnivalókat (Állatkert, Múzeum, Gyógyfürdő)
- a tömegközlekedési megállóhelyeket

A szöveges leírásban az erdőkezelő üdvözlőszavai kapjanak helyet. Javasoljuk feltüntetni, hogy a közjóléti fejlesztés kinek a támogatásával jött létre. Fel kell hívni a látogatók figyelmét:

- a parkerdőt mindenki saját felelősségére használhatja. Az erdőállomány korából adódóan balesetveszélyt jelenthetnek az idős állomány faegyedei, ezért szeles időben kerüljék azokat
- a közjóléti berendezéseket rendeltetésszerűen használják, hogy mások is használhassák azokat
- a tűzgyújtás és kutyasétáltatás szabályainak betartására

A térképes tájékoztató táblák elhelyezését a következő fejezetben tárgyaljuk.

4.3.2. Tervezett növénykezelési és műszaki munkálatok

A Parkerdő közjóléti szempontból feltárt valamennyi területén a biztonsági szempontok elsődlegesek. Az idős, csúcsháradt állományokban elengedhetetlen a száraz törzsek, elszáradt koronarészek rendszeres ellenőrzése és 5 évenkénti eltávolítása a sétautak mentén 30 méteres sávban. Ennek tervezése csak hozzáve-

tölegesen lehetséges, az erdőkezelő feladata a szükséges munkálatok rendszeres elvégzése.

A műszaki munkálatok során többek között a közjóléti berendezések felújításával, pótlásával, újak telepítésével foglalkozunk. A jelenlegi állapot szerint a szórt berendezések (padok, hulladékgyűjtők, garnitúrák) száma és helye megfelel az elvárásoknak, több területen inkább túlzó mértékűnek nevezhető ezek sűrűsége. Azonban a kialakult szokásrend és a várhatóan növekvő igények miatt, ezek számát nem kívánjuk csökkenteni. Kizárólag, az eddig nem vagy kevésbé feltárt területeken tervezünk új berendezések telepítését, figyelembe véve azt, hogy a jelenleg meglévő állomány fenntartása is óriási feladatot jelent. Sokkal fontosabb a terepen levő berendezések kultúrált állapotban és környezetben való fenntartása, mint tömegesen elhelyezett tárgyak időleges közjóléti használata.

Az alábbiakban kezelőnként és helyszínenként tárgyaljuk az elvégzendő növénykezelési és műszaki munkálatokat.

4.3.2.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő területek

a.) Játszótér

Növénykezelési feladatok:

- játszótér nyugati oldalán 5 db nagyméretű fa száraz koronarészének eltávolítása (egyedi famászás)

Növénytelepítési feladatok:

- 10 db parkfa/sorfa ültetése a játszótér területén és környezetében (kocsányos tölgy, kislevelű hárs, vörös tölgy, korai és mezei juhar)

Műszaki munkálatok:

Közjóléti berendezések:

Telepítés: Hulladékgyűjtő 2 db

(A játszótér környezetébe telepített hulladékgyűjtők kosarai eltűntek, ilyen szerkezetű berendezés telepítését kerülni kell!)

b.) Szabadtéri konditerem

Műszaki munkálatok:

Közjóléti berendezések:

Telepítése: Támlás ülőpad 5 db

(tornaszerek biztonsági zónáján kívül)

c.) Szabadtéri színpad

Növénykezelési vagy műszaki munkálatot nem tervezünk.

d.) Daróczy-ház

Elhelyezkedéséből adódóan víz vagy elektromos hálózat kiépítése nehezen megoldható. A Sóstói út közelsége a 29 A erdőrésztlet állományának növekedésével egyre kevésbé lesz zavaró, azonban a tisztás létesítményeinek karbantartása szempontjából nagyon előnyös.

Ebből adódóan a volt erdészház helyén egy létesítménycsoportot szeretnénk létrehozni, amely ideális célpontja lehet családos és csoportos kirándulóknak. Közjóléti berendezések telepítése mellett, homok felületű kisméretű labdarúgópálya és röplabdapálya kialakítását tervezzük.

Növénykezelési feladatok:

- 900 m² fa- és cserjeirtás
- 2.000 m² rendszeres kaszálása (évente 5 alkalom)

Növénytelepítési feladatok:

- 5 db parkfa/sorfa méretű szaporítóanyag telepítése, egyedi védelemmel

Műszaki munkálatok:

- Sportpályák homokos játékelületének kialakítása (1.500 m²)
 - finom tereprendezés
 - talajlazítás, gyomirtás

A sportpályák játszófelületének (1000 m²) lazítása, gyomirtása szükséges évente kétszer.

Közjóléti létesítmények:

- telepítése:
- 2 db kisméretű rögzített fa labdarúgó kapu hálóval
 - 1 db röplabdaháló tartóoszlopokkal
 - 6 db támlás ülőpad
 - 3 db tűzrakóhely ülőtuskókkal
 - 3 db asztal-pad garnitúra
 - 5 db hulladékgyűjtő
 - 1 db zárt ürgödrös illemhely
 - 1 db irányító tábla

- felújítás:
- 3 db asztal-pad garnitúra
 - 1 db esőbeálló
 - 2 db hulladékgyűjtő

e.) Sóstói úttól keletre

Növénykezelési feladatok:

- 120 fm hosszúságban 2 m szélességben fa- és cserjeirtás a 32 A erdőrésztlet területén a tanösvény nyomvonalának kialakításához
- 120 m² fa- és cserjeirtás 32 B erdőrésztlet területén a szabadtéri tanterem kialakításához (törekedve a kivágandó fák számának csökkentésére)
- 4,5 ha cserjék visszaszorítása: kerékpárút, tanösvény, sétautak mentén mindkét oldalon 4-4 méter szélességben

- 25 db nagyméretű fa száraz koronarészének eltávolítása (egyedi famászás)

Műszaki munkálatok:

- 240 m² ösvényképzés a tanösvény nyomvonalán
- 120 m² finom tereprendezés a szabadtéri tanterem és környezetének területén
- 2,2 km tanösvény nyomvonalának kifestése

Karbantartást és az út mentén 4-4 m szélességben cserjeirtást igénylő sétaút hossza: 5600 m.

Közjóléti berendezések

telepítése:	- 1 db nagyméretű térképes tájékoztató tábla (erdei tanösvény indítótáblája)
	- 1 db nagyméretű térképes tájékoztató tábla (kerékpárút északi végén)
	- 12 db kisméretű tábla (tanösvénnytábla)
	- 1 db 54 m ² alapterületű fedett, fa szerkezetű szabadtéri tanterem
	- 10 db asztal-pad garnitúra (tanteremhez)
	- 2 db hulladékgyűjtő (tanteremhez)
	- 1 db zárt ürgödrű illemhely (tanteremhez)
felújítása:	- 2 db esőbeálló
	- 1 db asztal-pad garnitúra
	- 6 db támlás ülőpad
	- 4 db hulladékgyűjtő

A 31 A erdőrészlet területén a közút mellett található kisméretű tábla felújítása szükségstelen, eltávolítását javasoljuk.

A szabadtéri tanterem ajánlati rajzát a Mellékletek között helyeztük el. Ennek környezetrendezése során törekedjenek minél természetesebb kialakításra, a szükséges minimális faegyed eltávolítással.

f.) A kórháztól északra

A 25 C erdőrészlet területén lévő közjóléti berendezések felújítását és áttelepítését javasoljuk, a piros turistaösvény mellé a 23 A erdőrészlet területére. (A tervezési térképen a felújított és áthelyezett berendezések *Tervezett közjóléti berendezések* szimbólummal vannak jelölve. A berendezések mellé egy asztal-pad garnitúrát is helyezzenek el.

A berendezések új helyének környezetében az egészségügyi termelést el kell végezni!

Növénykezelési munkák:

- 0,4 ha cserjék visszaszorítása a piros turistajelzés mentén
- 15 db nagyméretű fa száraz koronarészének eltávolítása (egyedi famászás)

Műszaki munkák:

Közjóléti berendezések

Telepítése: - 1 db asztal-pad garnitúra

Felújítása: - 1 db esőbeálló

- 1 db asztal-pad garnitúra

- 1 db hulladékgyűjtő

Karbantartást és az út mentén 4-4 m szélességben cserjeirtást igénylő sétaút hossza: 500 m.

g.) Vasúttól nyugatra

A 6. és 7. erdőtag állományaiban található természeti értékek védelmében javasoljuk a meglévő piros turistajelzést a kerékpárút nyomvonalára átfesteni.

Növénykezelési munkák:

- 3,2 ha cserjék visszaszorítása a piros turistajelzés mentén

Műszaki munkák:

- 0,5 km új turistajel festés (1 km régi eltávolítása, átfestéssel)

Karbantartást és az út mentén 4-4 m szélességben cserjeirtást igénylő sétaút és kerékpárút hossza: 4000 m.

Közjóléti berendezések:

telepítése: - 1 db nagyméretű tábla (köszöntő, térképes tájékoztató tábla)

- 5 db kisméretű tábla (információs tábla)

- 1 db esőbeálló

Erre a területre tervezett további közjóléti berendezéseket és munkálatokat a 4.2.2. fejezetben (tervezett kerékpárút) tárgyaltuk. A Mennyiségi kimutatás és tervezői költségbeclében e két fejezetben tárgyal munkálatok összessége szerepel.

h.) Kutyasétáltató

A kutyatulajdonosok és kutyáik számára korábban kialakított kutyafuttató lehetőséget nyújtott az ebek futtatására a park többi látogatójának zavarása nélkül. A közparkok általános problémája a kutyák szájkosár ill. póráz nélküli sétáltatása, ami rengeteg konfliktust okoz a nem kutyás futók, kerékpárosok és a kutyatulajdonosok között.

Ennek a problémának megoldása lehet egy kiépített kutyafuttató, ahol kulturált környezetben, az ebek számára kialakított berendezéseket helyeznek el.

Növénykezelési munkák:

- 4.000 m² rendszeres kaszálása

- 0,2 ha cserjék visszaszorítása 32 A és B erdőrészlet keleti szegélyén

(későbbiekben csökkenti a háztartási hulladék lerakását)
Fel kell szólítani a szomszédos családi házak lakóit, az erdőszegély kitarítására.

Műszaki munkák:

Közjóléti berendezések:

- telepítés: - 5 db kutyakiképző berendezés fából
- 3 db támlás ülőpad
- 3 db hulladékgyűjtő
- 2 db kutyaWC

felújítás: - 2 db kisméretű információs tábla

A hajdani berendezések egyik fennmaradt darabja

4.3.2.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő területek

a.) Hármadomb és környéke

A hatalmas forgalom miatt itt is elsődleges feladat a sétautak és berendezések környékén a száradéktermelés, az elszáradt koronarészek eltávolítása, azonban itt az állományok koreloszlásából adódóan ez kisebb volumenű feladat.

Növénykezelési munkák:

- 120 m² fa- és cserjeirtás a 20 E erdőrészlet területén a szabadtéri tanterem kialakításához (törekedve a kivágandó fák számának csökkentésére)
- 3 ha cserjék visszaszorítása a sétautak mentén

- 15 db nagyméretű fa száraz koronarészének eltávolítása (egyedi famászás)

Műszaki munkák:

- 120 m² finom tereprendezés a szabadtéri tanterem és környezetének területén
- 1,8 km a tanösvény nyomvonalának kifestése

Karbantartást és az út mentén 4-4 m szélességben cserjeirtást igénylő sétaút hossza: 3800 m.

Közjóléti berendezések:

- telepítés:
- 1 db nagyméretű térképes tájékoztató tábla (tanösvény indítótáblája)
 - 1 db nagyméretű térképes tájékoztató tábla (a területrész északkeleti sarkába)
 - 8 db kisméretű tábla (tanösvénytábla)
 - 1 db 54 m² alapterületű fedett, fa szerkezetű szabadtéri tanterem
 - 10 db asztal-pad garnitúra (tanteremhez)
 - 1 db zárt ürgödrű illemhely (tanteremhez)
 - 2 db hulladékgyűjtő (tanteremhez)
 - 1 db esőbeálló (pótlás)
 - 1 db esőház (pótlás)
 - 2 db asztal-pad garnitúra (pótlás)
 - 6 db támlás ülőpad (tuskó-pad garn. pótlása)
 - 5 db támlás ülőpad (pótlás)
 - 5 db hulladékgyűjtő (pótlás)

- felújítás:
- 1 db nagyméretű köszöntő tábla
 - 3 db esőbeálló
 - 6 db asztal-pad garnitúra
 - 2 db tuskó-pad garnitúra
 - 15 db támlás ülőpad
 - 5 db hulladékgyűjtő
 -

Az előforduló esőbeálló-típusok egyike

b.) Ózon Panziótól délre

Növénykezelési munkák:

- 15 db idős tölgy száraz koronarészeinek eltávolítása (emelőkosaras technológia) (parkoló és sétaút környéke)
- 10 db parkfa méretű kocsányos tölgy telepítése a parkoló környezetébe
- 0,3 ha cserjék visszaszorítása a sétautak mentén

Műszaki munkák:

- parkoló területének déli lehatárolása 1 méter távolságra leásott cölöpsorral (80 fm)

Közjóléti berendezések

telepítés: 1db nagyméretű térképes tájékoztató tábla
 1db támlás pad
 1 db hulladékgyűjtő

felújítás: 1 db nagyméretű köszöntő tábla
 1 db támlás ülőpad

Karbantartást és az út mentén 4-4 m szélességben cserjeirtást igénylő sétaút hossza: 400 m.

c.) Park (7PK)

A közjóléti célú fejlesztések összehangolása érdekében a 7 PK és a környező részletek egységes kezelése lenne célszerű.

Növénykezelési munkák:

- 10 db nagyméretű fa száraz koronarészének eltávolítása (egyedi famászás)
- 0,5 ha cserjeirtás az erdőállomány kibontása érdekében a részlet déli részén
- 0,1 ha fa- és cserjeirtás a részlet északkeleti szegélyén a vasúti nyomvonal mentén.
- 0,8 ha kaszálás géppel és kézzel évente 5 alkalommal

Műszaki munkák:

Közjóléti berendezések

- telepítése: - 2 db asztal-pad garnitúra
 - 1 db hulladékgyűjtő

d.) Kilátó és környéke

Műszaki munkák:

Közjóléti berendezések

- telepítés: - 1 db nagyméretű térképes tájékoztató tábla
 - 1 db hulladékgyűjtő

- felújítás: - 1 db nagyméretű köszöntő tábla
 - 3 db asztal-pad garnitúra
 - 2 db mérleghinta

Karbantartást igénylő sétaút hossza: 2700 m.

A kilátó fenntartásához az alábbi előírások betartása szükséges:

- statikai vizsgálat évente
- tűz- és gombamentesítés 5 éves kor felett 3 évente
- villám védelmi felülvizsgálat évente

4.4. Erdőállomány fejlesztési irányelvek

A Sóstói erdő 10 évre szóló erdészeti üzemterve 2007 – 2008 évben fog elkészülni. Az üzemtervben részletes helyszínelés és egyeztetések sorozatát követően, az erdőtörvénynek megfelelően megfogalmazza az elvárásokat és feladatokat a gazdálkodó részére. Emiatt fejlesztési tervünkben nem foglalkozunk részletesen állománykezelési feladatokkal. Itt csak arra szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy a Sóstói erdő gazdálkodótól független egységes szemléletű, közjóléti szempontú tervezése szükséges, ahol természetesen az állékony, többszintes, elegyes állományok fenntartása a távlati cél.

A tölgyes állományok fokozatos degradálódása majd minden erdőrészletben érzékelhető, de igazán a magasabb dombvonulatokon szembeötlő.

Az alföldi tölgyesekre jellemzően, csak ritka és szórványos makktermés tapasztalható. Az idős fák csúcscsáradása miatt, nagy mennyiségű száradék képződik és kialakult lékek alatt csak kis foltokban vagy egyáltalán nem jelenik meg természetes újulat. Helyette agresszíven terjedő fa- és cserjefajok, nitrogén kedvelő lágyszárúak tömege jellemző.

A kocsányos tölgyesek felújítására alkalmatlan területeken a természetszerű erdőképet mutató más őshonos fajok alkalmazása szükséges.

A megváltozott termőhelyi viszonyok következtében sokkal nagyobb hangsúlyt kapnak térszintbeni különbségek, a mikrodomborzati adottságok. Szintvonalas térképet felhasználva három térszintbeli kategóriát különítettünk el, amelyeket a Sóstói erdőtömb domborzati viszonyai című térképen ábrázoltunk.

<i>Kategória</i>	<i>Tengerszint feletti magasság</i>	<i>Javasolt főfafaj</i>	<i>Javasolt elegyfajok</i>
I.	110 m felett	fehér nyár, szürke nyár, erdei fenyő, feketefenyő (akác)	mezei juhar, mezei szil, tatár juhar
II.	105-110 m	cser (vörös tölgy)	nyír, ezüst hárs, korai juhar, fehér eper
III.	105 m alatt	kocsányos tölgy	gyertyán, magas kőris, magyar kőris

A javasolt fajok mellett az erdei gyümölcsök jelenlétét is biztosítani kell. A megjelenő vadkörte, vadalma, madárcseresznye stb. egyedeket kímélnék a nevelővágások során ill. szórt telepítésük is elvárható.

Az akác, vörös tölgy jelentősége vitathatatlan. A vörös tölgy esztétikai értéke miatt közjóléti szempontból is értékes, azonban véleményünk szerint ezek jelenlegi térfoglalását nem szabad növelni. Az erdőszegélyeken megjelenő akác újulatot vissza kell szorítani.

Az ábra alapján az erdőtömb nyugati pereme a legmélyebb fekvésű, itt a kocsányos tölgy állományok életfeltételeinek megléte a legvalószínűbb. Jelenleg kb. a

terület felén található kocsányos tölgy állomány, a további területeken vörös tölgy és akác jellemző elsősorban.

A legmagasabb fekvésű területrészekben a 31; 34 erdőtagokat találjuk, amelyekben az erdőtömb legidősebb tölgyesei maradtak fenn. A közjóléti szempontból legfrekvenciáltabb terület (játszótér és környezete) szomszédságában lévő biológiai vágáskort elért állományok lassú összeomlása van folyamatban.

Ezeknek az erdőrészeknek fokozatos felújítása elkerülhetetlen a közeljövőben. Elhelyezkedéséből adódóan a kocsányos tölgyvel való felújítás lenne a „legszerencsésebb”. A kedvezményezett szándéka, hogy termőhelyi vizsgálatokat követően az idős tölgyeseket természetközeli módon, kocsányos tölgy makkvetéssel vagy csemete alátelépítéssel újítják fel.

4.5. Az erdőállomány kezelés közjóléti szabályozási előírásai

Az erdők kezelési irányelveit az erdőtörvény, az érvényes körzeti erdőterv foglalja magába.

Tervezési területünk erdőterületei nyiladékokkal és utakkal hálószerűen jól fel van tárva. A jellemzően egyenes és párhuzamos nyomvonalak kissé sematikussá teszik a terepen is az erdőt, ehhez az érzéshez párosul a tarvágásos felújítási módszer. Az erdőben haladva az ember beleakad egy-egy szabályos négyszög alakú, általában bekerített, üresnek tűnő felújítási területbe. Ezek látványa a látogatók számára zavaró képet mutat, jó lenne a jövőben ezek kialakítását minimálisra csökkenteni. Lombos állományok esetében amennyiben lehetséges kerülni kell a tarvágásos erdőfelújítás alkalmazását (ez a törekvés örvendetes módon már most elkezdődött).

Felújításuk csak kis területű fokozatos felújítógáccsal történjen (lékes, foltos). Végvágás során törekedni kell a nagy koronájú, érdekes növekedésű, ám egészséges faegyedek – hagyásfák – megtartására.

Az egészségügyi- szociális, turisztikai rendeltetésű erdők vágáskorát az üzemtervekben fel kell emelni a biológiai vágáskor közelébe.

Az intenzíven látogatott idős erdőkben a túraútvonalak és pihenőhelyek 30 m-es környezetében gondot kellene fordítani 5 évenkénti visszatéréssel a fakoronákból történő szárazág eltávolításra. Ezeken a helyeken figyelmeztető táblákon tiltani kell szeles időben az erdőben való tartózkodást.

A közjóléti erdőkben a fahasználatok ne látogatási csúcsideőben történjenek, továbbá ugyanúgy nagy hangsúlyt kell fektetni a gondos vágástakarítási munkák elvégzésére. Gyérítések után se maradjanak vissza egybefüggő koronarészek. Kerülni kell a turistautak, közjóléti nyomvonalak közelítésre, készletezésre történő használatát. Ha ez nem valósítható meg, akkor az igénybevétel rövid idejű legyen, továbbá nagyon fontos a profil helyreállítás és felülettisztítás.

A fahasználati munkák helyein a turistautak mentén figyelmeztető táblák kihelyezésével – ne fára szegezve! – kell óvatosságra inteni a turistát.

A közjóléti erdők felújítása során mindenképpen törekedni kell a sokfajúságra, min. 10 %-ban ültessünk erdei gyümölcsfákat. Ennek a természetszerűsége túl-

menően tájlesztettkai, madárvédelmi jelentősége is van. A felújítások rendszeres ápolása közjóléti szempontból is fontos (lássák a turisták a facsemetéket).

4.6. A közjóléti létesítmények fenntartása, kezelése

A különböző parkerdei helyszínek közjóléti létesítmény-állapotát, vagy fejlesztési igényét a korábbi fejezetekben helyszínenként megadtuk.

A közjóléti létesítmények fából készülnek, szabadtéren vannak, így nagyon lényeges azok jó minőségű faanyagból való elkészítése, felületkezelése, évenkénti visszatéréssel történő karbantartása. A létesítmény kihelyezése előtt a földbe kerülő farészeket bitumenes kezeléssel, vagy telítéssel konzerválni kell.

A fenntartás, karbantartás során elsősorban a következőkre kell figyelemmel lenni:

- balesetveszélyessé váló létesítmény azonnali javítása vagy eltávolítása
- rongálások, kezdődő meghibásodások gyors javítása az állagmegóvás érdekében (tűzrakóhelyeknél is!)
- elhasználódott vagy tönkretett, és ezáltal funkcióját veszített létesítmények cseréje
- fafelületek évente-kétévente történő favédőszeres kezelése.

A parkerdő kezelése, közjóléti berendezéseinek kialakítása, stílusa évtizedes hagyományokra tekint vissza. A kialakult és jól bevált berendezések használatát javasoljuk továbbra is, így a parkerdőt jellemző egységes kép sem torzul. A tervdokumentáció Mellékletében is csak azoknak a közjóléti berendezéseknek az ajánlati rajzait helyeztük el, amilyenek még nem található meg a parkban.

A parkerdő tisztásai az időjárás függvényében rendszeresen kaszálandók, a levágott hosszú szálú fűvet össze kell gyűjteni és el kell szállítani.

A hulladékgyűjtők ürítésének gyakoriságát a látogatottság függvényében kell elvégezni, ez néhány helyen napi feladat. Ezzel párhuzamosan az elszórt szemetet is gyűjtsék össze.

A nyári szezonban a tűzrakóhelyeken a tüzelő folyamatos biztosításával jelentősen növelni lehet a közjóléti szolgáltatás színvonalát, továbbá fontos a létesítmények és a fák védelme miatt is! Csak akkor lehet eredményre számítani, ha ezeken a helyeken a látogató mindig talál tüzelőt.

Az ösvényekbe belógó, a parkerdei táblák elé hajló ágrészek vagy magas szárú lágyszárú növények visszavágását sem szabad elhanyagolni, ez is hozzátartozik a parkerdő fenntartásához.

A rossz állapotú pihenőhelyek, közjóléti létesítmények a látogatóban joggal keltenek az elhanyagoltság érzetét, továbbá ilyen helyszíneken a szándékos rongálás is gyakoribb, hiszen nincs jelen a rend és tisztaság visszatartó ereje.

A fejezetben ismertetett főbb közjóléti karbantartási munkák elvégzésének fontosságát és szükségességét a térséget felkereső látogatók motiválják, akikben hosszú időre megmarad a kirándulás során szerzett élmény, benyomás.

A közjóléti objektumok a fenntartó tükrei, hiszen ezen keresztül ítélnék meg sok mindent a látogatók az erdészekkel, erdőkezelőkkel kapcsolatban.

4.7. Talajelőkészítési, növénykezelési és –ápolási munkák előírásai

A tervezett telepítések helyszínén a szükség szerinti bozótirtási munkák elvégzése után tereprendezeit, idegen anyagok összegyűjtését és annak eltávolítását kell végrehajtani. Az ültetési hálózatnak megfelelően a növények helyei karókkal megjelölendők. Ezt követően kerülhet sor a kézi gödrös ültetésre.

Az ültetőgödör nagysága az ültetésre kerülő növény méretétől függően a következők szerint határozandók meg:

sorfa, parkfa	80 x 80 x 80 cm
suháng, félsuháng, nagycesmete	60 x 60 x 60 cm

Az ültetőgödrök kézzel és géppel egyaránt elkészíthetők. Az ültetőgödör készítésénél a felső humuszos részt külön kell tenni, amely visszatöltéskor a cesmete gyökeréhez kerüljön. Továbbá fontos az idegen anyagok teljes körű elkülönítése. Ezeket az ültetőgödörbe visszatenni nem szabad! Fontos, hogy az ültetőgödör fala ne száradjon ki, ez a növény kezdeti fejlődése szempontjából lényeges.

A növényanyag beszerzésénél fokozottan figyelni kell a gyökérszövet épségére, mivel az eredés csak ép gyökérszettel biztosított.

A félsuhágnál nagyobb méretű növényanyag ültetési beöntözésére nagy gondot kell fordítani.

A növényanyag beszerzése, az ültetés csak szakember felügyelete mellett végezhető!

A suhágnál nagyobb méretű fák kikarózással – 3 db fakaró – védendők a sérülések és a kezdeti kidőlés ellen. A vadrágás elkerülése érdekében nagyon fontos az ilyen méretű növények egyedi védelmi eszközzel történő ellátása.

A sorfa méretű elültetett faegyed körül 1 m átmérőjű tányér alakítandó ki, melyek rendszeresen felkapálandók a gyomosodás elkerülése, továbbá a talaj vízmegtartó képességének, szellőzésének javítása érdekében.

A facsoportokban, fasorokban, tág hálózatú ültetési helyen meg nem eredő növényeket pótolni kell ugyanazon fajjal.

5. INTÉZKEDÉSI, ÜTEMEZÉSI JAVASLAT

5.1. Anyagi erőforrások

Hazánk 2007-2013 között mintegy 5 milliárd euró (1.250-1.300 Mrd forint) fejlesztési forrást költhet el az agrárium, a vidéki környezet és a vidéki térségek fejlesztésére. Ezzel lehetővé válik, hogy a megkezdett szerkezetváltás folytatódjon, valamint hogy a vidéki térségek leszakadása lelassuljon és megkezdődjön a társadalmi-gazdasági felzárkózás.

Az elmúlt időszak nemzeti forrásból finanszírozott, valamint uniós társfinanszírozással megvalósuló agrár-vidékfejlesztési programjainak tapasztalatain alapulva elkészült az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, amely igazodik az uniós és hazai fejlesztési iránymutatásokhoz.

Hazánk a Stratégia végrehajtására az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot (UMVP) készíti el, amely hazánk egész területére vonatkoztatott egyetlen vidékfejlesztési program lesz. A négy intézkedéscsoportból álló Program az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) származó forrásból lesz támogatva 2007-2013 között.

A Program fejlesztési tervünk zárásának időszakában készül, így nincs még lehetőségünk arra, hogy a végrehajtási rendeleteket pontosan megadjuk.

Az intézkedések várhatóan nem egyszerre kerülnek meghirdetésre, hanem fokozatosan.

Az UMVP II. és III. tengelye tartalmaz olyan támogatási intézkedéseket, melyek a fejlesztési tervben megfogalmazott fejlesztések megvalósításához pályázható.

A támogatás várható intézkedései a következők:

UMVP II. tengely

Erdő környezetvédelmi kifizetések (225)

Megnyitás dátuma: 2007. április

Az intézkedés célja: a fenntartható erdőgazdálkodás ökológiai alapjainak megteremtése és biztosítása. Hozzájárulás a biológiai sokféleség megtartásához, növeléséhez, a vizek és a talaj védelméhez. Célja termőhelyi adottságokhoz leginkább alkalmazkodó erdőgazdálkodási gyakorlat alkalmazása az erdő többcélú funkcióinak egyidejű érvényre juttatása érdekében a környezettudatos erdőgazdálkodási gyakorlat elterjesztése. Mindemellett cél a vidéki munkahelyteremtés és foglalkoztatás elősegítése, a fenntarthatóság ökológiai-ökonómiai feltételeinek egyensúlyát biztosító erdőgazdálkodási módszerek bevezetése.

A támogatás formája:

Vissza nem térítendő, terület alapú normatív támogatás.

A támogatás aránya: 100 %

Az erdészeti potenciál helyreállítása és megelőző intézkedések bevezetése (226)

Megnyitás dátuma: 2007. április

Az intézkedés célja: a társadalom közjóléti, szabadidős, környezetvédelmi igényeinek kielégítését veszélyeztető tényezők mérséklése, megszüntetése, az abiotikus és biotikus károk felszámolása, megelőzése, ezáltal a fajgazdagság megőrzése, növelése. Cél továbbá az erdőgazdálkodás kockázatának csökkentése, az erdők ökológiai, közjóléti szolgáltatásait veszélyeztető károk megelőzése, felszámolása.

A támogatás formája:

Vissza nem térítendő támogatás: normatív, terület alapján, az egyes védekezési módoktól függően.

A támogatás aránya: 100 %

Nem termelő beruházások támogatása (227)

Megnyitás dátuma: 2007. április

Az intézkedés célja: a megfelelő szintű elegyesség, több szintes állományszerkezet kialakítása az erdők természetességének, biodiverzitásának, egészségi állapotának javítása, a leromlott szerkezetű, vagy idegenhonos fafajokból álló erdőtársulások őshonos erdőtársulásokká történő átalakításának ösztönzése, támogatása.

A támogatás formája:

Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: 100 %

Az erdészeti hatóság 2007. január 1-én integrálódott a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalba, annak Erdészeti Igazgatóságaként működik tovább. E hivatalon belül az erdőhöz kapcsolódó tevékenységeket továbbra is az erdészeti hatóság fogja koordinálni, azaz a tervünkben szereplő erdőt érintő fejlesztések megvalósításának támogatása és/vagy engedélyeztetése ügyében továbbra is ehhez a szervezethez kell fordulni.

UMVP III. tengely

A turisztikai tevékenységek ösztönzése (313)

Megnyitás dátuma: 2007. április

Az intézkedés célja: a helyi turisztikai szolgáltatások bővítése és minőségének fejlesztése révén a települések vendégfogadó képességének és egyéni arculatának erősítése. Az intézkedés célja továbbá a térség turisztikai vállalkozások, szolgál-

tatók együttműködésének támogatása, az ehhez szükséges informatikai fejlesztések, minősítési, minőségbiztosítási szabványok bevezetésének ösztönzése.

A támogatás formája:

Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya:

Közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül: 55 %. Hátrányos helyzetű településeken vagy társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósult projekt esetén 65 %.

Közjóléti fenntartás finanszírozási lehetősége nemzeti forrásból

Az egyes közjóléti berendezések fenntartásának támogatására jelenleg készül rendelet, amely szerint évente egyszer, vissza nem térítendő normatív támogatás vehető igénybe a rendeletben nevesített berendezések/létesítmények karbantartási, fenntartási költségeinek részleges megtérítéséhez.

A támogatási kérelmet az illetékes megyei MgSzH Erdészeti Igazgatósághoz kell benyújtani.

A vissza nem térítendő támogatást várhatóan csak az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett közjóléti létesítmények üzemeltetési és fenntartási munkáinak elvégzésére lehet felvenni.

A fentiekén túlmenően megmarad a LEADER programon belül eddig felállt s ez után alakuló Helyi Akciócsoportok vidékfejlesztési szerepe, az UMVP III. tengelye foglalja ezt a tevékenységi kört magába.

A jelenlegi uniós Strukturális Alapok közül az Agrár Vidékfejlesztési Operációs Program (AVOP) alakul át a fent ismertetett módon, a többi program – ROP, KIOP, HEFOP, stb. – kis változtatásokkal tovább fog élni.

Az Kedvezményezett és az Önkormányzat között az egységes közjóléti fejlesztésekhez és azok fenntartásához együttműködési megállapodások megkötésére van szükség. A helyi lakosságot képviselő, társadalmi háttérrel rendelkező Önkormányzat társként vagy támogatóként való megjelenése nagyobb esélyt jelent a pályázati források elérésére.

A jelentős gazdasági háttérrel rendelkező NYÍRERDŐ Zrt. esetében a saját források és önálló pályázati segítségek igénybevétele várhatóan a továbbiakban is fenntartható, ám ennek a tevékenységnek a helybeliek szemében tükröződő társadalmi elismertsége ugrásszerűen meg fog növekedni azzal, ha a fejlesztésekbe a helybeli lakosság véleménye és javaslata is érvényesülni tud.

A fentiekén túlmenően továbbra is szükség lesz a beruházó saját erőforrásainak bevonására. Ennek mértékét a különböző pályázati kiírások egyértelműen meghatározzák.

5.2. Személyi és eszközigények

Az erdészeti térségfejlesztési terv két erdőkezelőt érint, egyikük esetében sem merül fel a közjóléti feladatok ellátására önálló személy alkalmazásának igénye. Ettől függetlenül a Kedvezményezettnek fel kell vállalnia egy olyan koordináló szerepet, amely a tulajdonosi hovatartozástól függetlenül összehangolná, irányítaná a terv közjóléti vonatkozású elképzeléseinek megvalósulását, fenntartását. Ehhez alapfeltétel a felek együttműködési készsége.

A nagyobb beruházások pályázati vagy más úton választott kivitelezővel, egyedi szerződések alapján valósulhatnak meg.

A kis volumenű közjóléti beruházásokra és az összes közjóléti karbantartási munka elvégzésére az erdőgazdaság szakember állománya alkalmas vagy olyan vállalkozás megbízását javasoljuk, amelynek vezetője erdész szakember. Ezzel megnyugtatóan biztosítható az állandó színvonalú, a tulajdonos szakértelmétől független munkavégzés. Egy ilyen vállalkozásnak a feladat ellátása érdekében már érdemes olyan gépeket, munkaeszközöket beszereznie, melyek a különböző típusú munkák elvégzéséhez szükségesek.

Az egységes parkerdei kép kialakításához, a közjóléti berendezések egységes kivitelezése valósuljon meg. Nincs értelme egyedi megbízás alapján 5-10 darabos tétel elkészítésének olyan kis asztalosműhelyben, ahol eddig sem, s a megbízás teljesítése után sem foglalkoztak(nak) ilyen eszközök előállításával.

A parkerdő fenntartása és állagmegóvása érdekében azonban, javasolunk egy állandó személy (vállalkozás) megbízását.

Feladatai :

- A játszótér és környékének felügyelete (balesetvédelem, rongálások megelőzése) hulladékgyűjtés
- Konténeres és zárt ürgödrös illemhelyek felügyelete, takarítása

5.3. Ütemezési javaslat

Első lépcsőben a tervben szereplő munkákat csoportosítani kell a finanszírozási, támogatási lehetőségek függvényében, fel kell tárni a pályázati lehetőségeket.

Így meg lehet határozni, hogy milyen forrásból mennyi pénzre van szükség a beruházások, fenntartások elvégzéséhez. Ezt követően meg kell vizsgálni a források teherbíró képességét, az évenként lehívható pénzüsszegek nagyságrendjét.

A rendelkezésre álló anyagi erőforrások pontos ismeretében, a kezelői szándék, a társadalmi igény alapján lehet felállítani egy megvalósítási sorrendet, amely az érintettek közös szándékán alapuljon.

A fejlesztési tervben foglaltak több tulajdonost érintenek. Első lépcsőben ki-ki a saját tulajdonát (kezelését) érintő fejlesztési elképzeléseket rangsorolja a megadott szempontok szerint.

A nagyobb volumenű munkák további kiviteli terv jellegű terveztetéseket követelnek meg. A beruházások, felújítások elvégzése jogszabályokban megadott engedélyeztetési eljárásokhoz kötött (önkormányzati területen a közigazgatási hivatal kijelölése alapján másik önkormányzat, erdőterületen az erdészeti hatóság).

A fejlesztési tervben foglalt munkák igen sokrétűek, továbbá több tulajdonost érintenek, így azok tervezői ütemezése nagyon nehéz.

Megítélésünk szerint elsődlegesen megoldandó feladat az idős állományrészek balesetveszélyt jelentő fáinak, koronarészeinek eltávolítása és a továbbiakban is ezek rendszeres ellenőrzése. A következőkben az információadással, tájékoztatással összefüggő fejlesztéseket célszerű megvalósítani. Itt elsősorban a központi tájékoztató táblák elkészítésére és a tanösvények létesítésére gondolunk. Ezek után célszerű a kerékpárút és a Daróczy-ház környékének fejlesztése, majd a kutyasétáltató kialakítása. Természetesen a fejlesztések mellett a szükséges fenntartási és karbantartási munkálatok folyamatosan végzendők.

6. MENNYISÉGI KIMUTATÁS ÉS KÖLTSÉGBECSLÉS

6.1. Mennyiségi kimutatás

6.2. Tervezői költségbeclés

A tervezett munkák beruházási költségigényének tervezői költségbeclését az alábbiakban ismertetjük. Az ismertetés nem különül el az igénybe vehető vagy rendelkezésre álló források szerint.

A becsült árak az ÁFA-t nem tartalmazzák.

**NYÍREGYHÁZA SÓSTÓI PARKERDŐ
KÖZJÓLÉTI FEJLESZTÉSI TERVE
TERVEZŐI KÖLTSÉGBECLÉSE
(eFt)**

	<i>Kedvezményezett</i>	<i>Önkormányzat</i>	<i>Összesen</i>
Növénykezelési munkák	2.828	2.902	5.730
Növénytelepítési munkák	360	120	480
Tereprendezés, egyéb munkák	448	163	611
Közj. berendezések telepítése	11.675	8.520	20.195
Közj. berendezések felújítása	591	823	1.414
Összesen:	15.902	12.528	28.430

NETTÓ 28.430 eFt

azaz Huszonnyolcmillió-négyszázharmincezer oo/100 forint.

6.2.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő területek fejlesztésének költségei

		<i>eFt</i>
<i>Növénykezelési munkák</i>		
Fa- és cserjeirtás tuskó eltávolítással együtt 1.260 m ²	120 Ft/m ²	151
Cserjeirtás tuskó eltávolítással együtt 1.400 m ²	120 Ft/m ²	168
Cserjék visszaszorítása 3-5 m szélességben az erdőszegélyeken, erdei utak mentén, kézi és gépi 8,3 ha	80.000 Ft/ha	664
Száraz koronarészek eltávolítása nagyméretű fákról egyedi famászással 45 db	25.000 Ft/db	1.125
Kaszálás géppel és kézzel évente 5 alkalommal 6.000 m ²	120 Ft/m ²	720
<i>Növénykezelési munkák összesen:</i>		2.828
 <i>Növénytelepítési munkák</i>		
Sorfa/parkfa telepítése, kézi ültetéssel ültetőgödörbe, karózással, 1 éves gondozással egyedi védelemmel ellátva 30 db	12.000 Ft/db	360
<i>Növénytelepítési munkák összesen:</i>		360
 <i>Tereprendezés, egyéb munkák</i>		
Tereprendezés, útjavítás 2.000 fm	150 Ft/fm	300
Tereprendezés sportpályák területén, szabadtéri tanterem kialakítása során 1.620 m ²	40 Ft/m ²	65
Ösvényképzés avar elhúzással, terepegyengetéssel 240 m ²	50 Ft/m ²	12
Nyomvonalak kifestése az út menti fákra 8,9 km	8.000 Ft/km	71
<i>Tereprendezés, egyéb munkák összesen:</i>		448

Közjóléti berendezések telepítése

Nagyméretű fa szerkezetű, térképes tájékoztató tábla 180x120 cm-es táblamérettel, szerkesztéssel színes nyomdaipari kidolgozással	5 db	300.000 Ft/db	1.500
Kisméretű fa szerkezetű információs tábla 80x100 cm-es táblamérettel, szerkesztéssel, színes nyomdaipari kidolgozással	17 db	150.000 Ft/db	2.550
Esőbeálló fedett, kezelt fa szerkezetű 16 m ² alapterülettel, min. 4 ülőhellyel	2 db	700.000 Ft/db	1.400
Asztal-pad garnitúra fából min. 1,5 m hosszú és legalább 70 cm széles asztal két paddal	22 db	90.000 Ft/db	1980
Támlás ülőpad fából készült min. 1,5 m hosszúságú ülőfelülettel és támlával kialakított	14 db	25.000 Ft/db	350
Hulladékgyűjtő fából készült, cserélhető műanyagzsákos	16 db	25.000 Ft/db	400
Irányító tábla	2 db	20.000 Ft/db	40
Tűzrakóhely ülőtuskókkal terméskőből kiépített min. 120 cm átmérőjű tűzgödör körben min. 6 fő számára ülőhellyel	3 db	100.000 Ft/db	300
Illemhely zárt ürgödörös, fa felépítményű, egy egységes építmény	2 db	250.000 Ft/db	500
Szabadtéri tanterem bitumen- vagy faszindely fedéssel fenyőfa fedélszékekkel, keményfa oszlopokkal, korláttal 54 m ²	1 db	2.160.000 Ft/db	2.160
Kisméretű rögzített fa labdarúgókapu hálóval	2 db	50.000 Ft/db	100
Röplabdaháló tartóoszlopokkal	1 db	90.000 Ft/db	90

Kutyaberendezés		
5 db	45.000 Ft/db	225
Kutya WC		
2 db	40.000 Ft/db	
<i>Közzélzeti berendezések telepítése összesen:</i>		<i>11.675</i>

6.2.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő területek fejlesztésének költségei

		<u>eFt</u>
<i>Növénykezelési munkák</i>		
Fa- és cserjeirtás tuskó eltávolítással együtt		
1.120 m ²	120 Ft/m ²	134
Cserjeirtás tuskó eltávolítással együtt		
5.000 m ²	120 Ft/m ²	600
Cserjék visszaszorítása 3-5 m szélességben az erdőszegélyeken, erdei utak mentén, kézi és gépi		
2,6 ha	80.000 Ft/ha	208
Száraz koronarészek eltávolítása nagyméretű fákról egyedi famászással		
40 db	25.000 Ft/db	1.000
Kaszálás géppel és kézzel évente 5 alkalommal		
8.000 m ²	120 Ft/m ²	960
<i>Növénykezelési munkák összesen:</i>		<i>2.902</i>
<i>Növénytelepítési munkák</i>		
Sorfa/parkfa telepítése, kézi ültetéssel ültetőgödörbe, karózással, 1 éves gondozással egyedi védelemmel ellátva		
10 db	12.000 Ft/db	120
<i>Növénytelepítési munkák összesen:</i>		<i>120</i>
<i>Tereprendezés, egyéb munkák</i>		
Tereprendezés sportpályák területén, szabadtéri tanterem kialakítása során		
120 m ²	40 Ft/m ²	5
Nyomvonalak kifestése az út menti fákra		
1,8 km	8.000 Ft/km	14
Parkoló lehatárolása akác oszlopsorral 1 db/fm sűrűséggel		

80 db	1.800 Ft/db	<u>144</u>
<i>Tereprendezés, egyéb munkák összesen:</i>		<i>163</i>

Közjóléti berendezések telepítése

Nagyméretű fa szerkezetű, térképes tájékoztató tábla 180x120 cm-es táblamérettel, szerkesztéssel, színes nyomdaipari kidolgozással		
4 db	300.000 Ft/db	1.200
Kisméretű fa szerkezetű információs tábla 80x100 cm-es táblamérettel, szerkesztéssel, színes nyomdaipari kidolgozással		
8 db	150.000 Ft/db	1.200
Esőház fedett, oldalt nyitott kezelt fa szerkezetű min. 20 m ² alapterülettel, min. 16 ülőhellyel, asztallal		
1 db	1.200.000 Ft/db	1.200
Esőbeálló fedett, kezelt fa szerkezetű 16 m ² alapterülettel, min. 4 ülőhellyel		
1 db	700.000 Ft/db	700
Asztal-pad garnitúra fából min. 1,5 m hosszú és legalább 70 cm széles asztal két paddal		
14 db	90.000 Ft/db	1.260
Támlás ülőpad fából készült min. 1,5 m hosszúságú ülőfelülettel és támlával kialakított		
12 db	25.000 Ft/db	300
Hulladékgyűjtő fából készült, cserélhető műanyagzsákos		
10 db	25.000 Ft/db	250
Illemhely zárt ürgödrös, fa felépítményű, egy egységes építmény		
1 db	250.000 Ft/db	250
Szabadtéri tanterem bitumen- vagy fazsindely fedéssel fenyőfa fedélszékekkel, keményfa oszlopokkal, korláttal 54 m ²		
1 db	2.160.000 Ft/db	<u>2.160</u>
<i>Közjóléti berendezések telepítése összesen:</i>		<i>8.520</i>

6.3.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő berendezések felújításának költségei

		<u>eFt</u>
Kisméretű (információs) tábla		
2 db	30.000 Ft/db	60
Esőbeálló		
4 db	80.000 Ft/db	320
Asztal-pad garnitúra		
5 db	25.000 Ft/db	125
Támlás ülőpad		
6 db	5.000 Ft/db	30
Hulladékgyűjtő		
7 db	8.000 Ft/db	56
<i>Berendezések felújításának költsége összesen:</i>		591

6.3.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő berendezések felújításának költségei

		<u>eFt</u>
Nagyméretű (köszöntő) tábla		
3 db	50.000 Ft/db	150
Esőbeálló		
3 db	80.000 Ft/db	240
Asztal-pad garnitúra		
9 db	25.000 Ft/db	225
Tuskópad garnitúra		
2 db	8.000 Ft/db	16
Támlás ülőpad		
16 db	5.000 Ft/db	80
Hulladékgyűjtő		
5 db	8.000 Ft/db	40
Mérleghinta		
2 db	8.000 Ft/db	16
Tűzrakóhely ülőtuskókkal		
2 db	20.000 Ft/db	40
Mérleghinta		
2 db	8.000 Ft/db	16
<i>Közjóléti berendezés felújítása összesen:</i>		823

6.4. Fenntartási költségek becslése

A parkerdők infrastruktúrájának létrehozását követően, a közjóléti létesítmények, berendezések kulturált, esztétikus formában való fenntartása nagyobb terhet ró a kezelőre, mint maga a létesítés.

Folyamatos munkát, ellenőrzést, felügyeletet, karbantartást igényel egy parkerdő fenntartása, amelynek költségei bár ingadozó mértékben, de minden évben megjelennek.

Az alábbiakban tapasztalati értékek felhasználásával becsüljük meg a parkerdőben évente felmerülő költségek nagyságát.

A becsül árak az ÁFA-t nem tartalmazzák.

**NYÍREGYHÁZA SÓSTÓI PARKERDŐ
ÉVES FENNTARTÁSI KÖLTSÉGEINEK
TERVEZŐI KÖLTSÉGBECSLÉSE
(eFt)**

	Kedvezményezett	Önkormányzat	Összesen
Növénykezelési munkák	1.634	1.293	2.927
Tereprendezési munkák	698	414	1.112
Közj.létesítmények fenntartása	4.650	1.650	6.300
Közj.berendezések fenntartása	2.314	2.033	4.347
Összesen:	9.296	5.390	14.686

NETTÓ 14.686 eFt,

azaz Tizennégymillió-hatszáznyolcvanhatezer 00/100 forint.

6.4.1. A Kedvezményezett kezelésében lévő területek kezelésének és a közjóléti berendezések fenntartásának éves költségbecslése

		<u>eFt</u>
<i>Növénykezelési munkák</i>		
Cserjék visszaszorítása 3-5 m szélességben az erdőszegélyeken, erdei utak mentén		
8,3 ha	80.000 Ft/ha	664
Száraz koronarészek eltávolítása nagyméretű fákról egyedi famászással		
~ 10 db	25.000 Ft/db	250
Kaszálás géppel és kézzel évente 5 alkalommal		
6.000 m ²	120 Ft/m ²	720
<i>Növénykezelési munkák összesen:</i>		<u>1.634</u>
<i>Műszaki munkák</i>		
<i>Tereprendezési munkák</i>		
Sportpályák játéktérületének lazítása, gyomirtása évente kétszer		
1.000 m ²	80 Ft/m ²	80
Utak, sétautak karbantartása		
10,3 km	60.000 Ft/km	618
<i>Tereprendezési munkák összesen:</i>		<u>698</u>
<i>Közjóléti létesítmények fenntartása, üzemeltetése</i>		
Játszótér felülvizsgálata, karbantartása		
1 év	300.000 Ft/év	300
Szabadtéri színpad felülvizsgálata, karbantartása		
1 év	300.000 Ft/év	300
Szabadtéri konditerem felülvizsgálata, karbantartása		
1 év	200.000 Ft/év	200
Közjóléti létesítmények (játszótér, színpad, kondikert) felügyelete, illemhelyek (+KutyaWC) takarítása vállalkozóval		
8 hó	200.000 Ft/hó	1.600
Hulladékgyűjtés, hulladékgyűjtők ürítése heti 3 alkalommal vállalkozóval		
3.700 óra	500 Ft/óra	1.850
Szemétszállítás heti két alkalommal		
100 alkalom	4.000 Ft/alk.	<u>400</u>

<i>Közjóléti létesítmények fenntartása, üzemeltetése:</i>		4.650
<i>Közjóléti berendezések fenntartása</i>		
Nagyméretű térképes tájékoztató tábla		
7 db	35.000 Ft/db	245
Kisméretű fa szerkezetű információs tábla		
18 db	20.000 Ft/db	360
Esőbeálló		
6 db	24.000 Ft/db	144
Filagória		
2 db	24.000 Ft/db	48
Asztal-pad garnitúra		
36 db	12.000 Ft/db	432
Támlás ülőpad		
46 db	5.000 Ft/db	230
Feldolgozó asztal		
4 db	8.000 Ft/db	32
Hulladékgyűjtő		
52 db	5.000 Ft/db	260
Irányító tábla		
3 db	2.000 Ft/db	6
Tűzrakóhely ülőtuskókkal		
9 db	12.000 Ft/db	108
Illemhely		
3 db	30.000 Ft/db	900
Szabadtéri tanterem		
1 db	85.000 Ft/db	85
Kisméretű rögzített fa labdarúgó kapu hálóval		
2 db	7.000 Ft/db	14
Röplabdaháló tartóoszlopokkal		
1 db	15.000 Ft/db	15

Kutyaberendezés		
5 db	5.000 Ft/db	25
Kutya WC		
2 db	20.000 Ft/db	40
Sorompók és határoló oszlopsor		
12 db	15.000 Ft/db	180
<i>Közjóléti berendezések fenntartása:</i>		<i>2.314</i>

6.4.2. Az Önkormányzat kezelésében lévő területek kezelésének és a közjóléti berendezések fenntartásának éves költségbecslése

		<u>eFt</u>
<i>Növénykezelési munkák</i>		
Cserjék visszaszorítása 3-5 m szélességben az erdőszegélyeken, erdei utak mentén		
2,6 ha	80.000 Ft/ha	208
Száraz koronarészek eltávolítása nagyméretű fákról egyedi famászással		
~ 5 db	25.000 Ft/db	125
Kaszálás géppel és kézzel évente 5 alkalommal		
8.000 m ²	120 Ft/m ²	960
<i>Növénykezelési munkák összesen:</i>		<i>1.293</i>
<i>Műszaki munkák</i>		
<i>Tereprendezési munkák</i>		
Utak, sétautak karbantartása		
6,9 km	60.000 Ft/km	414
<i>Tereprendezési munkák összesen:</i>		<i>414</i>
<i>Közjóléti létesítmények fenntartása, üzemeltetése</i>		
Hulladékgyűjtés, hulladékgyűjtők ürítése heti 3 alkalommal vállalkozóval		
2.500 óra	500 Ft/óra	1.250
Szemétszállítás heti két alkalommal		
100 alkalom	4.000 Ft/alk.	400
<i>Közjóléti létesítmények fenntartása, üzemeltetése:</i>		<i>1.650</i>

Közjóléti berendezések fenntartása

Nagyméretű térképes tájékoztató tábla		
7 db	35.000 Ft/db	245
Kisméretű fa szerkezetű információs tábla		
8 db	20.000 Ft/db	160
Esőház		
1 db	51.000 Ft/db	51
Esőbeálló		
9 db	24.000 Ft/db	216
Asztal-pad garnitúra		
31 db	12.000 Ft/db	372
Támlás ülőpad		
61 db	5.000 Ft/db	305
Hulladékgyűjtő		
43 db	5.000 Ft/db	215
Tűzrakóhely		
2 db	12.000 Ft/db	24
Kilátó		
1 db	300.000 Ft/db	300
Illemhely		
1 db	30.000 Ft/db	30
Szabadtéri tanterem		
1 db	85.000 Ft/db	85
Sorompók és határoló oszlopsor		
2 db	15.000 Ft/db	30
<i>Közjóléti berendezések fenntartása:</i>		<u>2.033</u>

7. ZÁRÓ GONDOLATOK

A Sóstói parkerdő a maga nemében egyetlen és pótolhatatlan kincse Nyíregyháza és lakóinak. Ennek a zöld szigetnek az „életben tartása”, fenntartása mindannyiunk közös érdeke.

A tervezés során, ahogy a korábbiakban utaltunk rá, komoly érdeklődés és aggodalom kíséri az erdőtömbbel kapcsolatos mindenféle tevékenység mind az érintett szervezetek, mind az erdőt látogató lakosság részéről.

A Sóstói parkerdő hosszú távú fenntartása érdekében utalnánk és egyben csatlakoznánk Gencsi Zoltán sokak által ismert, közel 10 éve írásban megjelent véleményéhez:

„...a sóstói erdő jövőjének megrajzolásában szükségesnek tartjuk egy olyan testület létrehozását, amelyben képviselik magukat az Önkormányzat, a nem kormányzati környezet- és természetvédelmi szervezetek, az erdőgazdálkodó, az erdészeti, környezet- és természetvédelmi hatóság, a Tanárképző Főiskola és a társadalom más, a sóstói erdőért tenni akaró szervezetei.

E testület rendszerezné az erdő területén megjelenő érdekeket, vizsgálná azok megalapozottságát, megvalósíthatóságát és ajánlásokat készítené a döntéshozó hatóságoknak. Nem utolsósorban a kiérlelt koncepció egészének és részelemeinek megismertetése és elfogadása idején kiemelten fontos szereplője lehetne a társadalom más szereplőivel kialakuló párbeszéd lefolytatásában. „

FELHASZNÁLT IRODALOM

Danszky I. (szerk) (1963): Talajtípusok. – Országos Erdészeti Főigazgatóság, Budapest.

Horváth G. –Vác S. (): A Nyírség vízpótlása. – Tanulmány, FETIKÖVIZIG, Nyíregyháza

Marosi S.- Somogyi S. (szerk.) (1990): Magyarország kistájainak katasztere I. - MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest.

Nyíregyházi Erdészet üzemterve 1998 – 2007

Pilisi Állami Parkerdőgazdaság, Zöldövezettervező Iroda: Nyíregyháza Sóstói parkerdő fejlesztési terve, közjóléti létesítmények vizsgálata 1987

Szigetvári Cs. (2004): A nyíregyházi Sóstói erdő - Süvöltő 2004: 13-14.

Szigetvári Cs. (2006): Európai jelentőségű védett értékek - Süvöltő 6:

Tölgyfa G. (2006): Az erdő is az életre nevel – Zöld út III. évfolyam 3-4. szám: 25-27.

www.nyiregyhaza.hu

<http://vonat.tar.hu/vonatok/nyirvidek.htm>